

IZSELJENSKI VESTNIK

GLASILO

RAFAELOVE DRUŽBE IN IZSELJENSKE ZBORNICE V LJUBLJANI

knj

ŠTEV. 5

*

LJUBLJANA

M A J

1938

Ob 60letnici p. Kazimirja Zakrajška

Zadnji dan meseca maja bo slavil šestdesetletnico svojega rojstva idejni voditelj naše desete banovine ali — po besedah prelata dr. Slaviča — apostol slovenskega izseljenstva, pater Kazimir Zakrajšek. Naš list si šteje v prijetno dolžnost, da slavljenču ob tej priliki iskreno čestita, obenem pa poudari obilne zasluge, ki si jih je nabral v svojem življenju, največ v prid slovenskim izseljencem.

Pater Kazimir izhaja iz fare Preserje na Notranjskem, kjer je bil rojen 31. maja 1878. Pri krstu so mu dali ime Ignacij. V frančiškanski red je stopil dne 4. septembra 1897. Kot bogoslovec je obolel, a si je kmalu opomogel, tako da je bil posvečen v mašnika 14. julija 1902. Prvo njegovo službeno mesto je bilo v Kamniku, kjer je bil katehet na ljudski šoli. Že tukaj je pokazal svojo nenavadno delavnost, še bolj pa jo je razvil, ko so ga njegovi ožji rojaki zvabili v Ameriko. To je bilo v začetku druge dobe slovenskega ameriškega izseljenstva, namreč leta 1906., če vzamemo za podlago delitev časnikarja Keržeta, ki je leta 1936. razdelil dobo slovenske ameriške emigracije v tri dele, vsakega po dvajset let. Svoje delo med izseljenci je p. Kazimir započel z organizacijo nove župnije Založne Matere božje v Clevelandu. Dasi se je župnija lepo razvijala in je ljudstvo rado sodelovalo, se je moralo organiziranje zaradi nepredvidenih težkoč ustaviti in mladi izseljenski duhovnik je bil postavljen 2. avgusta 1907 za župnika v Lorainu, Ohio. Tu je ostal do 3. marca sledečega leta, nakar se mu je odprlo mesto izseljenskega misijonarja na Ellis Islandu, N.Y. Meseca maja 1908. je postal hkrati še kurat slovenskih izseljencev v New Yorku z biralščem v nemški cerkvi sv. Nikolaja.

Na sloviem otoku solza, Ellis Islandu, je imel p. Kazimir priliko od blizu opazovati trpljenje in razočaranje novih priseljencev. Še bolj je uvidel, kako pomoči potrebni so rojaki, zlasti v verskem oziru, po raznih naselbinah, kamor je prišel misijonar. Zato se je porodila v njem misel na ustanovitev Rafaelove družbe in njenega glasila z imenom Ave Maria. Družba je stopila kot podružnica ljubljanske v življenje 1. decembra 1908, njenega glasila prva številka pa je izšla marca 1909. S tem

je p. Kazimir započel svoj tiskovni apostolat, ki je rasel obenem z njim kot misijonarjem, dušnim pastirjem in organizatorjem. Kakor je prav poudaril »Amerikanski Slovenec« ob srebrnem mašniškem jubileju

Kazimirjevem, se je zdaj začela nova doba slovenskega kulturnega življenja v Ameriki.

P. Kazimir Zakrajšek se je najprej odlikoval po svojem tiskovnem apostolatu. Prepričan je bil, da more le močan katoliški tisk rešiti slovenske izseljence pred poplavo brezverstva. Ko je obiskoval versko zapuščene slovenske delavce po gozdnih »kempah« po West Virginiji in raznih premogovnih okrožjih v državi Pennsylvaniji, Illinoisu in drugod, je na lastne oči videl, kako je brezversko časopisje uničevalo moralno naših ljudi. Začel je, kot vemo, z Ave Marijo 1909 v New Yorku. Leta 1913. se je že tiskala v lastni skromni tiskarni v Brooklynu in dobila brata »Koledarček«, ki se je kmalu razvil v obširni koledar. Od tod so se vsi trije preselili med Slovence v New York na St. Marks Place. Tu se jim je pridružila politična posestri-

ma »Sloga«, rojena v Clevelandu, O. Sledeče leto se je rodila »Mala Ave Maria« za otroke. Vse skupaj je bilo povezano v »Franciscan Press«.

Ko se je v začetku leta 1919. p. Kazimir preselil k sv. Stefanu v Chicago, je šlo čez nekaj mesecev vse to za njim, najprej listi, potem še tiskarna. A preden se je to zgodilo, je stopil na dan poskus z novo tiskovno družbo »Edinost«, ki naj bi izdajala dnevnik »Sloga«. Razvoj je leta 1920. rodil politični list »Edinost«, ki je spodbujal dvakrat na mesec. Iz njega je nastal sedanji katoliški dnevnik »Amerikanski Slovenec«. Isto leto se je pridružil nabožni mesečnik »Glasnik presvetega Srca Jezusovega«, nato pa leta 1924. še angleški mesečnik »St. Francis Magazine« in slovaški »Listy sv. Frantýška«.

Poleg tega, da je p. Kazimir pridno pisal — večkrat pozno v noč — v svoje liste in mesečnike, je od časa do časa izdajal poučne in povestne knjižice. Spisal je n. pr. tudi Abecednik, Katekizem, Molitvenik, potem versko-obrambne brošure Več luči, Izpod vislice (v slovenskem in hrvaškem jeziku), Tole vzemi in beri, Resnica o vodiki Johanci itd.

Kakor je bil p. Kazimir velik v tiskani besedi, tako je bil nič manj velik v živih, govornih besedah, v svojih pridigah in misijonih. Ob svojem srebrnem jubileju je mogel pokazati na 249 slovenskih in slovaških misijonov. Da so ljudski misijoni poleg tiskane besede najuspešnejše sredstvo verskega preporoda, mi ne bo nihče oporekal. In zato je p. Kazimir tudi tukaj kljub svojemu naporu dušnopastirskemu delu žel bogate sadove in razvnel ljudstvo za lepo krščansko življenje ter ga svaril pred volkovi v ovčjih oblačilih.

P. Kazimir pa se je uspešno udeleževal tudi v praktičnem dušnem pastirstvu. Ni bil dolgo samo izseljenski misijonar v New Yorku in kurat tamkajšnjih Slovencev, ampak je kmalu dobil v oskrbo najprej slovaško faro v Rockland Lake, N. Y., potem pa se je preselil na drugo, večjo, tudi slovaško faro v Brooklynu. Še bolj pa se je pokazala njegova dušnopastirska vrnika ga je leta 1918-19. kardinal Mundelein poklical v Chicago ter mu izročil slovensko faro sv. Stefana. Tekom osem let župniko-

vanja je pozidal krasno slovensko farno šolo ter storil za župnijo v gospodarskem in duhovnem oziru izredno veliko. V gospodarskem: Ob njegovem prihodu je bilo letnih dohodkov z bazarjem vred okrog 6 tisoč dolarjev, potem pa so se dohodki dvignili na letnih 50.000 dolarjev. V duhovnem: Ustanovljenih je bilo več cerkvenih društev, ki so versko življenje izredno povzdignila, tako da je kmalu komaj zadoščevalo pet maš, da so verniki zadostili nedeljski dolžnosti. — Po svoji vrnitvi v domovino istotako uspešno vodi novo ljubljansko župnijo sv. Cirila in Metoda, kateri je razširil in olepšal hišo božjo, bivšo podružno cerkev sv. Krištofa.

Poleg vsega tega pa je p. Kazimir deloval tudi **organizatorično**. Že do sedaj omenjeno delo je zahtevalo organizatoričnih zmoglosti. Razen tega bi bilo treba omeniti, da je p. Kazimir organiziral komisarjat slovenskih frančiškanov v Ameriki, poleg raznih društev tudi n. pr. Zvezo katoliških Slovencev itd. Med vojno se je potegoval za ustanovitev Jugoslavije; skupaj s p. Hugonom in sobraty je ustanovil leta 1923-24. središče ameriških Slovencev na takozvanih ameriških Brezjah v Lemonu, Ill., kjer se je leta 1929. vršil veličastni prvi in menda zadnji vseslovenski katoliški shod. — Kako močno je ob svojem prihodu v domovino pred desetimi leti pospešil izseljensko gibanje, je vsem znano. Njegovi neutrudljivi delavnosti se moramo zahvaliti, da se sedaj zanimajo za izseljensko vprašanje tudi odgovorni državni in kulturni krogi in da ni daleč ustanovitev dveh izseljenskih zbornic, ene v Ljubljani, druge v Zagrebu.

Ob šestdesetletnici tako delavnega moža je naša iskrena želja, da bi Gospod še nadalje kronal z uspehi njegova podvzeta. Kljub mnogim oviram je v svojem življenju dosegel take stvari, ki mu bodo še dolgo v čast in ponos. Njegove obilne zasluge je že priznala tudi državna oblast, ki ga je ob srebrnem mašniškem jubileju odlikovala z redom sv. Save 4. razreda, ob desetletnici Rafaelove družbe v Ljubljani pa z istim redom 3. vrste.

Bog živi izseljenskega apostola, patra Kazimirja Zakrajška še mnogo let! Izseljenci širom sveta se ga ob njegovi šestdesetletnici s hvalečnim srcem spominjajo.

P. Salezij Glavnik OFM.

Izredni občni zbor naše družbe

Družba sv. Rafaela se je razvila v desetih letih iz majhne družbe v mogočno narodno organizacijo, ki je celo vodilna organizacija v izseljenskih vprašanjih za celo državo.

Zato pa je naravno, da so postala dosežanja pravila nezadostna in pomanjkljiva. Bila so dobra za čase, ko je vodil vse posle družbe samo izvoljeni tajnik in reševal došle dopise, ki jih je bilo celo leto nekoliko desetlin. Danes imamo stalno zaposlene štiri pisarniške moči, poleg predsednika, namestnika, tajnika in štirih referentov, in gre dopisovanje v tisoče pisem na leto.

Največji uspeh Rafaelove družbe je pa to, da je razgibala celo domovino v zanimanju za naše izseljensko vprašanje in v volji sodelovati in pomagati, da se to vprašanje začne reševati v suverenega naroda dostojni obliki in meri.

Dosegla je tudi, da so izseljenci začutili, da je Rafaelova družba njihova mati, kakor jo radi imenujejo v svojih dopisih. Zato se zatekajo na njo v vseh svojih zadevah in potrebah.

Zato pa sta področje in naloga Rafaelove družbe danes popolnoma drugačna, kakor pa sta bila pred desetimi leti, brez primere večja, važnejša in daljnosežnejša. Ako se imenuje naše izseljenstvo deseta banovina, se je Rafaelova družba razvila danes že v pravo »bansko upravo« te banovine, ki je raztegnila svoja zaščitna krila po celem svetu, kjer koli je kak naš človek. Z vsemi je stopila v zvezo in zasleduje življenje in razvoj vsake naselbine posebej in vsem želi pomagati.

Zato se je z dneva v dan začelo vedno bolj čutiti, da sedanja pravila niso več primerna, da zavirajo delo in razmah. In tako je pripravila nova pravila, katera je najprej preresetala širši in potem ožji odbor in slednjič še poseben odbor, v katerega so bili izvoljeni župan g. dr. Juro Adlešič, odvetnik, višji državni tožilec dr. Kravina, vseučiliški profesor cerkvenega prava dr. Odar in p. K. Zakrajšek. Končno je pravila pregledal še šef g. dr. Bogataj iz kr. banske uprave.

Poleg tega so bila poslana vsem odbornikom na vpogled in izjavo.

Da bi se uredilo tudi pravilno razmerje med Rafaelovimi družbami v Mariboru in Črensovcih, je bil pa še sestanek zastopnikov vseh treh v Mariboru, katerega je sklical g. stolni dekan dr. Cukala in so se ga udeležili gg. svetnik Klekl, predsednik Rafaelove družbe za Slovensko krajino, svetnik Oberžan za Rafaelovo družbo v Mariboru in predsednik namestnik Rafaelove družbe kot zastopnik centrale iz Ljubljane.

Ko so bila pravila tako vsestransko preštetana, je predsednik Rafaelove družbe prevz. g. škof dr. G. Rožman sklical izredni občni zbor za 22. aprila ob 5 v belo dvorano hotela Uniona. Udeležba je bila izredno velika. Prevz. g. predsednik je otvoril občni zbor, katerega se je udeležil kot zastopnik g. bana g. šef socialnega oddelka kr. banske uprave g. Anton Kosi, in pozdravil navzoče ter se zahvalil za tako lepo udeležbo. Nato je predsednik namest-

nik podal kratko zgodovino razvoja naše skrbi za slovenske izseljence in se spominjal našega velikega dobrotnika izseljenec pokojnega nadškofa dr. A. B. Jegliča. Pojasnil je zlasti potrebo, zakaj naj dobi Rafaelova družba takoj nova pravila. Zasedanje izseljenske zbornice bo prve dni julija, ko bo tukaj največ naših izseljencev. Do tedaj pa morajo biti pravila urejena, na podlagi katerih bo mogoče to zbornico urediti. Sicer naše zbornice sedaj še ne bomo mogli popolnoma zakonito in pravno veljavno urediti. To pa zato ne, ker se dela na to, da se ustanovita dve izseljenski zbornici, ena v Zagrebu, druga v Ljubljani, in sicer kot poluradne ustanove, tako kakor so ustanovljene ostale stanovske zbornice. Dokler se to ne zgodi, je naša zbornica samo privatna, popolnoma interna ustanova Rafaelove družbe. Vendar pa mora imeti v pravilih svojo zakonito podlago, ker nam jo drugače oblast lahko prepove. Da bo oblast pravila potrdila, bo vzelo več časa.

Nato so se pravila točko za točko prečitela in izdebatirala. Vsi navzoči so z zanimanjem sledili obravnavi, sodelovali in se oglašali k besedi, tako da se je vsaka beseda v resnici dobro premislila, preden se je odobrila. Svetnik g. Klekl je v imenu svoje Rafaelove družbe predlagal več sprememb, ki so se vse sprejele ali pa se je besedilo prilagodilo njegovim željam. Predlagal je tudi, da se imenuje ne Prekmurje, temveč Slovenska krajina, kar se je sprejelo. Glede imena Prekmurje in Slovenska Krajina bi bilo dobro, da bi se o tem končno veljavno uredilo, kaj je bolj prav in kako naj ostane. Ko so bila vsa pravila prebrana, jih je dal g. predsednik na glasovanje. Sprejeta so bila soglasno.

Predsednik-namestnik je pri slučajnostih poudaril dolžnost družbe, da je hvaležna banu g. dr. Marku Natlačenu za njegovo naklonjenost družbi in da ga prosi še nadalje za podporo, ker je nerešenega dela še ogromno.

Spominjal se je tudi slovenskega izseljenskega časnikarstva v inozemstvu in mu predlagal pozdrav s prošnjo, da se zavzame za naše delo pri Rafaelovi družbi in izseljenski zbornici ter prosi sodelovanja, da se zbornica izvede v celoti tudi med izseljenci, kakor je mišljena.

Predsednik škof g. dr. Rožman se je zahvalil šefu g. Kosiju za njegovo sodelovanje in pomoč in naklonjenost družbi in ga prosil, naj ji ohrani to naklonjenost še nadalje.

Šef g. Kosi se je zahvalil in obljubil, da bo vedno z veseljem pomagal, ker ve, kako veliko delo vrši Rafaelova družba.

Nato je predsednik zaključil občni zbor.

Letošnji izleti naših rojakov v domovino. Kakor lani, tako bodo tudi letos pohiteli v večjem številu naši rojaki v domovino. Dozdaj so javila svoj prihod štiri večja društva iz Severne Amerike: Hrvatska bratska zajednica, Srpski Narodni Savez, Hrvatsko pevsko društvo »Zora« in Slovenska ženska zveza.

Bogumil Gorenjko:

Oj tam za deveto goró!

Oj tam za deveto goró
sred jablan in hrušek je koča,
živita v njej mati in oča —
oj tam je prijetno biló!

A v daljno tujino nju sin,
v tujino neznano odšel je;
po znanju mu duh hrepenel je,
pa šel je od rodni planin.

Zakaj je od doma pač šel —
orati, sejati hudo je? —
He, jesen prinese oboje:
takrat bo vesel, ko bo žel!

Izseljenska zbornica v Ljubljani

Verski odsek

Zopet smo se znašli v lepem majniku, ki je posvečen Mariji. Morda v tujini ne bo prilike, da bi obhajali šmarnično pobožnost, vendar bi bilo za nas usodno, ko bi pozabili na Marijo. Marijino češčenje tudi v tujini ne sme prenehati. Kako pa naj častimo Marijo?

Predvsem v tem, da jo posnemamo v njenih čednostih. Imejmo pred očmi njeno nedolžnost! Marijino čisto srce ni poznalo nerednega nagnjenja in izkušnje, ki bi izvirala iz grešne požljivosti. In vendar, kako je čula nad tem zakladom! Bežala je pred svetom, delala in molila v skromni hiši nazareški. Z nedolžnostjo se je družila v Mariji — ponižnost. Glejte jo v duhu, kako prebiva v siromašnem domu, kako opravlja najsvakdanjša dela! Kako je skromna v govorjenju. Pred angelom se imenuje — dekle Gospodovo. Elizabeta jo blagruje, a ona proslavlja samo veličino božjo: Ozrl se je na nizkost svoje dekle...

Pač bi vas moral spomniti še njene vere, ki je bila tako velika, da je samega Sina božjega iz nebeskih višav poklicala na zemljo. — Tudi vi posnemajte Marijo v teh čednostih, zlasti v veri! Bodite močni v veri, v teh težkih časih, ko se zdi, da je plamen nevere prižgan na vseh štirih straneh sveta, ko beži vera iz naštetih src, ko vse naokrog tonejo duše v verskem dvomu, ko brezbriznost v veri izpodjeda vse korenine krščanskega življenja.

Socialni odsek

Odsek je opozoril vodilne državne činitelje, da se je s spremembo § 50. pravilnika bratovskih skladnic zgodila rudarjem-izseljencem velika socialna krivica. Dosedaj so namreč lahko varovali pravice iz zavarovanja, katerega so si v teku zaposlitve v domačih rudnikih pridobili. V bodoče pa bodo te pravice mogli varovati samo za tretjino dobe svojega človeškega članstva, v posebno upravičenih primerih bo smel glavni upravni odbor ta rok podaljšati na polovico tega časa. Ta sprememba pravilnika, ki je že doma zbudila obilo protestov, je toliko bolj zadela tiste rudarje, ki so bili po več let doma zaposleni in so plačevali letno priznalnino po 20 din, da so se jim te pravice varovale, pa so zaradi redukcije morali iskati kruha na tujem. Zato so protesti rudarjev-izseljencev docela upravičeni in je čimprej treba to socialno krivico popraviti.

S priključitvijo Avstrije k Nemčiji je postalo aktualno tudi vprašanje, kako bo z izvajanjem socialne pogodbe, katero je Jugoslavija pred leti sklenila z Avstrijo. Tudi v tem pogledu je odsek pokrenil potrebne korake in opozoril kr. vlado na to, da je to vprašanje treba čimprej razčistiti in ugotoviti, kako bo s to pogodbo v bodoče.

Poleg tega je odsek prejel iz Belgije nekaj pogodb, katere sklepajo delavci, preden stopijo v delo, s tamkajšnjimi delodajalci. Iz teh pogodb je razvidno, da so Poljaki in Čehi svojim delavcem preskrbeli primerno varstvo.

Dalje je odsek opozoril kr. vlado na veliko važnost ratifikacije konvencije »O potujočem socialnem zavarovanju delavcev in nameščenecv«, ki se selijo iz ene države v drugo. Z uzakonitvijo te konvencije bodo naši delavci-izseljenci lahko varovali in kasneje uživali pokojnine iz vseh zavarovanj, pri katerih so bili v teku let zavarovani, pa naj bo to v kateri koli državi.

Rudarje izseljence pa odsek ob tej priliki prosi, naj mu sporoče, kakšni so njihovi delovni pogoji, zaslužki itd., kakor tudi, kakšne so njihove socialne in gospodarske razmere. Le s sodelovanjem izseljencev samih bo odsek zmožel vsaj del svoje velike naloge, katere mu je poverjena.

Propagandni odsek

Propagandni odsek je do zdaj razposlal 1600 vabil župnijam, občinam, prosvetnim društvom, izseljenskim društvom in drugim organizacijam, naj se pridružijo k sodelovanju v Izseljenski zbornici. Našemu vabilu se je odzvalo do zdaj 124 raznih organizacij v domovini in tujini. Ideja Izseljenske zbornice je tako široko zasnovana in želi biti najtesneje povezana z vsemi plastmi našega naroda, zato je sveta dolžnost vsakega izmed nas, v prvi vrsti pa naših organizacij, da se čimprej pridružijo Izseljenski zbornici. Sele tedaj, ko bo ves naš narod v domovini in tujini v tesnih organskih vezeh združen z Izseljensko zbornico, bo mogoče pravično reševati naše pereče izseljensko vprašanje, ki postaja vedno bolj boleča rana našega naroda. Vsaka cepitev sil v tem oziru bo postala usodna za nas in za našo kri v tujini.

V prvi vrsti moramo zajeti našo mladino po šolah, da se nam pridruži, zato prosimo merodajno oblast, da odpre prot izseljenskemu vprašanju po vseh šolah v dravski banovini in da v tem smislu krepko podpre Rafaelovo družbo gmotno in moralno. Vsi drugi narodi imajo krepko oporo v mladini pri reševanju izseljenskega vprašanja. Za zgled naj omenim srednjo šolo v Münstru v Nemčiji, ki je lani nabrala 743 RM, kar znaša v našem denarju 12.351 din. Koliko denarja in knjig bi lahko zbrala naša mladina, če bi imeli po vseh šolah v dravski banovini — vseh šoloobveznih otrok in dijakov je zdaj 193.000 — po nemškem zgledu urejene izseljenske mladinske organizacije. Koliko razumevanja ima naša mladina za izseljence, nam nudi lep primer mestne ženske gimnazije v Ljubljani, ki je pod vodstvom profesorja g. dr. Jakoba Kotnika, ki se je letos mudil 14 dni med našimi izseljenci v Valoniji v Belgiji, zbrala v enem tednu nad 100 lepih knjig za naše rojake v Belgiji. Gospodu profesorju dr. Jakobu Kotniku in njegovim učenkam se na tem mestu toplo zahvaljujemo in prosimo še nadaljnje naklonjenosti.

Šolski odsek

Več šol se je spomnilo naših izseljencev, oziroma izseljenske mladine. Učenci in učenke meščanske šole v Ljutomeru so poslali lepo število mlatinskih knjig in nekaj revij. Gospa ravnateljica (I. deklške meščanske šole v Ljubljani) Iva Kobalova je podarila izseljenski mladini več čitank, slovnice in drugih učnih knjig. Učenke III. c razreda ljudske šole v St. Vidu so poslale toplo velikonočno pismo za izseljensko mladino. Učenci in učenke iz Zagradca so poslali več pisem in zbirko znamk, posebno toplo je bilo pismo male Erike Ljubič iz Zagradca, ki se bo še spomnila izseljenske mladine s kukšno knjigo iz svoje knjižnice. Učenke iz St. Vida pa bodo poslale tudi denarni prispevek za »Mladinski sklad«.

Zelo smo veseli, da se mladina zanima za male rojake v tujini. Knjige smo poslali izseljenski mladini v Belgijo in našim rojakom v Paračin. Pisma pa so romala na dolgo pot: pismo iz Sent Vida v Aumetz (Francija), iz Zagradca pa v Buenos Aires (Argentina) in še znamke smo priložili pismu v Argentino. Plemenitim darovalcem se za vse darove in pozdrave iskreno zahvaljujemo. Prav posebno pa se zahvaljujemo za naklonjenost in uspešno delo za izseljence g. ravnateljici I. deklške meščanske šole Ivi Kobalovi, g. upravitelju Mirku Ljubiču in gđ. Veri Ficko v Zagradcu, gospe razredničarki III. c razreda v St. Vidu in gđ. Tereziki Rosovi v Ljutomeru. In še prosimo: Podpirajte nas tudi vnaprej pri lepem in koristnem delu za našo kri v tujini!

Dopisnikom!

Dopisi za prihodnjo številko „Izseljenskega vestnika“ morajo biti v uredništvu do 4. junija, zato, prosimo, pohitite z dopisi.

Rudarji izseljenci protestirajo proti poslabšanju § 50. pravil bratovskih skladnic

S spremembo § 50. pravilnika brat. skladnic so poleg rudarjev, ki plačujejo priznalnino in s tem varujejo pravice do zavarovanja, še posebno prizadeti tisti rudarji, ki so pred leti zaradi pomanjkanja dela odšli v Francijo, Belgijo in Holandijo. Tudi ti delavci plačujejo priznolino z namenom, da si ohranijo pravico do pokojninskega zavarovanja, katerega so nekateri plačevali že po več let.

Po novih pravilih pa bodo mogli čuvati svoje pravice le za omejen čas, in sicer za polovico tistega števila let, za katera so si pridobili pravice pri starostnem zavarovanju.

Olga Kure:

Bolni sestre

Na beli postelji ležiš,
obraz je tvoj voščeno bled,
v ročicah molek bel držiš,
v ročicah mrzlih kakor led.

Tako si mlada v cvetu let,
pa misliš že umreti?
Oh, ljubi Bog, ne vzemi je,
daj, pusti jo živeti!

Rafaelova družba je dobila že več pritožb od rudarjev, ki so zaposleni po rudnikih v Franciji, Belgiji in Holandiji, da se jim je s tem zgodila velika socialna krivica, katero je na vsak način treba popraviti.

Gotovo je v interesu naše države, da ne jemlje delavcem pravic, katere so si pridobili kot zavarovanci v rudarskem zavarovanju, kar posebno med izseljenci povzroča obilo nevolje in kritike.

Ako druge države streme za tem, da pravice svojim izseljencem še v tujih državah kar najbolj zavarujejo, je potem razumljivo, da jim je toliko manj te pravice kratiti v domačem zavarovanju.

Z ozirom na to apelira Rafaelova družba na odločilne činitelje, da želje izseljencev-rudarjev resno upoštevajo in popravijo krivico, ki se je s spremembo § 50. pravilnika bratovskih skladnic tem delavcem naredila.

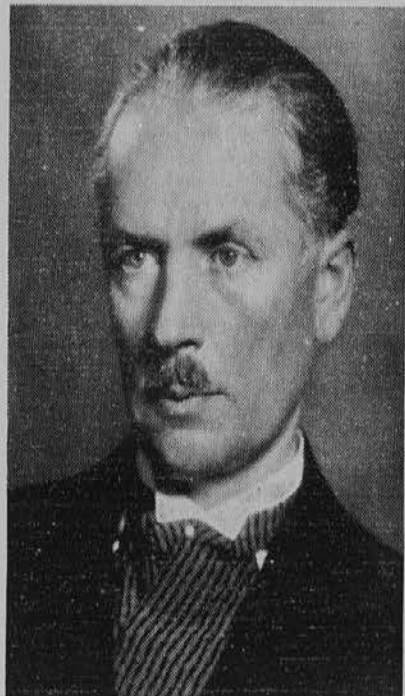
Rudarji-izseljenci prosijo, naj se ta paragraf ukine in uveljavi staro besedilo pravilnika, ki je določalo, da rudar lahko s plačevanjem priznalnine varuje pravice za neomejen čas.

Ljubljanski župan dr. J. Adlešič potuje v Ameriko

k otvoritvi Jugoslovanskega kulturnega vrta v Clevelandu

Uprava Jugoslovanskega kulturnega vrta v Clevelandu je, kakor smo že poročali, povabila ljubljanskega župana g. dr. Jura Adlešiča k otvoritvi Jugoslovanskega kulturnega vrta, ki bo 15. maja.

Gospod župan je vabilo sprejel in je odpotoval v Cleveland v četrtek 5. maja z opoldanskim vlakom, ki vozi naravnost v Genovo. Tam se bo vkrčal na prekoceanški parnik »Rex«, ki bo priplul v New York dne 15. maja zvečer. V Cleveland bo prispel 14. maja zvečer.

Dr. Juro Adlešič, župan ljubljanski.

Pred svojim odhodom v Ameriko je imel gospod župan dr. Adlešič na seji občinskega sveta naslednji poslovilni govor:

Dne 15. maja bo v Clevelandu otvoritev Jugoslovanskega kulturnega vrta, združena s slavnostjo, ki se je udeleži vlada Združenih držav ameriških, države Ohio in mesto Cleveland s svojimi najvišji predstavniki. Ker je ta prireditev jugoslovanskih izseljencev doslej največja in tudi prva, ki se je uradno udeležijo najvišji dostojanstveniki države, kakor podpredsednik Unije Garner, sedanji in bivši guverner države Ohio, župan z mestnim svetom clevelandskim, senatorji, kongresmani, župani in mestni sodniki ter množice naših izseljencev, sem smatral za svojo dolžnost, da sem v sporazumu in z odobritvijo nadrejenih oblasti sprejel vabilo uprave Jugosl. kulturnega vrta in sem sklenil, da se udeležim kot predsednik mesta Ljubljane, prestolnice stare domovine, te za naše izseljence in za ves naš narod zgodovinsko važne prireditve.

Naši rojaki se silno vesele te velike svoje slavnosti in »Ameriška Domovina« je 2. aprila objavila velik okleč z zaključkom, »da bo proslava otvoritve Jugoslovanskega kulturnega vrta v resnici največja proslava, katero je naš narod v Ameriki doslej doživel«.

Trdno sem prepričan, da tudi mestni svet smatra vabilo na tako pomembno prireditev za prav posebno čast, ki jo je Ljubljani kot glavnemu mestu Slovencev izkazalo po številu slovenskega prebivalstva največje mesto onkraj morja in po številu slovenskega prebivalstva sploh drugo največje mesto slovenskega prebivalstva. Naši rojaki so se v tem mladem velemestu tako uveljavili in postali tako važni činitelji, da sta jim

država in mesto poklonila zemljišče za Jugoslovanski kulturni vrt, ko je država v ta namen darovala 65.000 dolarjev, mesto Cleveland pa 15.000, skupaj torej približno 3.900.000 dinarjev za dograditev kulturnega vrta, ostanek 11.000 dolarjev so pa zbrali naši izseljenci sami.

S tem velikim darom so uradne Združene države ameriške naš narod odlikovale prav ob 20. obletnici naše osvoboditve, ki imajo zanjo posebno velike zasluge tako Združene države ameriške same, kakor tudi njih nesmrtni predsednik Wilson. Moj odziv na častno vabilo torej velja predvsem izrazom naše trajne hvalečnosti Združenim državam ameriškim, za našo svobodo padlim Američanom in dobrovoljcem naše krvi, zlasti pa velikemu borcu za pravico Wilsonu, hkrati bom pa v imenu Ljubljane izrazil hvalečnost sedanji vladi Združenih držav ameriških, prezidentu Rooseveltu, državi Ohio in mestu Clevelandu za dobrohotno naklonjenost našim rojakom. Pred mojim odhodom na ta doslej največji praznik našega naroda v Ameriki se spomnimo tudi velike ljubezni naših izseljencev in njih požrtvovalnosti za staro domovino v vsaki stiski in sili. Omenjam samo njih pri-

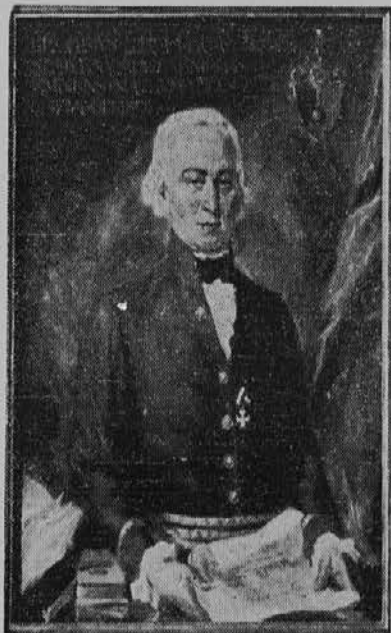

Tone Kralj: Pozdrav
Dar mesta Ljubljane Clevelandu

zadevanje za našo univerzo in njihove žrtve za druge kulturne namene ter njihove zasluge za naše narodno gospodarstvo, ko so s svojimi, od ust pritriganimi prihranki vzdali našemu združništvu ogelni kamen. V ganjenosti pa moramo pomisliti, da so ameriški izseljenci našim najbednejšim žrtvam svetovne vojne, našim slepecem z darilom nad 600.000 dinarjev omogočili varno zavetje v Domu slepih.

Ko bom v Jugoslovanskem kulturnem vrtu v imenu Ljubljane kot glavnega mesta stare domovine izkazal čast in hvalečnost zvezdatnemu praporu Unije, naj tudi na našem mestnem magistratu zaplapola zvezdatni prapor, ki so nam ga naši rojaki kot dar Slovenske narodne zveze prinesli iz Amerike že leta 1919.

Revní smo in ne moremo tako povrniti, kakor bi radi, vendar pa ponese s seboj nekaj od srca danih majhnih daril. Središču ameriških Slovencev, mestu Clevelandu, daruje Ljubljana

Akad. slikar Matej Sternen: Jurij Vega
Dar slovenskih mest univerzi v Pittsburgu
za jugoslovansko dvorano

statueto Toneta Kralja »Slovenko« na podstavku, izrezanem iz hrastovega stebra mostišča prapreivalcev Ljubljane. Naj s tem, od večstoletne starosti počrnelim lesom iz temeljev glavnega mesta Slovencev pokažemo mlademu velemestu Clevelandu svojo prastaro tradicijo, ki sega tja v mitično dobo.

Za predstavnike ameriških oblastev in naših organizacij vzamem s seboj nekaj propagandnih daril, predvsem pa »Kroniko slovenskih mest« in albume s slikami iz vse Slovenije kot dar mesta Ljubljane, ki naj ne zgreši svojega namena in zbudi zanimanje za obisk naših krajev.

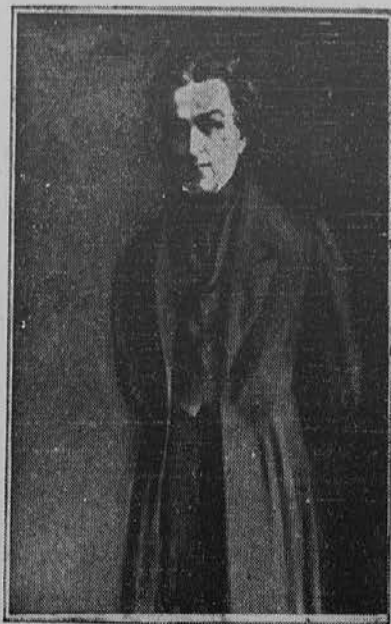
Naše mesto je za Jugoslovanski kulturni vrt že darovalo soho Ivana Cankarja, ki ni imela sreče, vendar pa sedaj tudi njegov spomenik stoji poleg škofa Barage, vladike-kneza pesnika Petra Petrovića Njegoša in goriškega slavnega S. Gregorčiča, toda želim tudi, da bi se prav tako nam posrečilo povabiti Ameriko in naše rojake na podobno prireditev v Ljubljano. Kakor sem obveščen, nameravajo slovenski sadjarji in vrtarji v kratkem pričeti akcijo za počastitev našega rojaka in ameriškega kulturnega pionirja Franca Pirca, ki je utemeljitelj našega sadjarstva in tudi ameriškega sadjarstva in poljedelstva, zato pa Pirc ni samo zaslužen za ameriško civilizacijo, temveč ima tudi znaten delež pri zidanju temeljev današnjega ameriškega blagostanja. Ob proslavi Franca Pirca bo torej prilika, da povabimo naše rojake in Ameriko.

Katedrala znanosti, kakor Pittsburg, s ponosom imenuje svoj grandiozni vseučiliški nebotičnik, že nekaj let pripravlja jugoslovansko dvorano. V sporazumu z našo univerzo darujejo slovenska mesta za to dvorano akad. slikarja Božidarja Jakca portret največjega slovenskega pesnika Prešerna in akad. slikarja prof. Mateja

Jože Rozman:

Socialne pogodbe Jugoslavije z drugimi državami

(Konec.)

Božidar Jakac: France Prešeren
Dar slovenskih mest univerzi v Pittsburgu
za jugoslovansko dvorano

Sternena podoba tudi v Ameriki znanega slavnega našega učenjaka Jurija Vege, ki ju izročim univerzi v Pittsburgu s prošnjo za čim večje upoštevanje naše kulture in lepote naše domovine.

Globoko se zavedam velikega pomena svojega pota, zato pa ob slovesu tudi upam, da me bodo spremljale želje mestnega sveta in vsega prebivalstva, naj bo moj obisk Amerike v korist našega mesta in naše države ter vseh Slovencev to in onstran morja.

Ob zaključku vas prosim za pooblastilo, da ponese našim bratom čez morje prisrčne pozdrave našega mesta, predstavnikom mesta Clevelanda, države Ohio in vseh Združenih držav ameriških pa najlepšo zahvalo za naklonjenost, izkazano našim bratom s podaritvijo jugoslovanskega kulturnega vrta, ki naj zbira naše brate, da obujajo spomine na staro domovino ter goje naš jezik in kulturo, ter tako ta lepi park kot zbirališče naših rojakov ustvari novo srčno vez z našo domovino.

Naj ta pot tudi zopet utrdi v svetovni gospodarski krizi omajano zaupanje izseljencev v našo zanesljivost, prav tako naj pa pripomore do novih čim tesnejših stikov naših bratov z našim mestom in domovino, da bomo še bolj trdno povezani v veselju in stiski, mi in naša mladina — za vse čase!

Zahvala

Ko sem odšel v Francijo v izseljenško službo, sem doživel tako iskreno slovo na kolodvoru pred odhodom vlaka, da mi bo ostal ta dan neizbrisno v spominu. Saj nič ne tajim, da sem bil zaradi krivice v Nemčiji precej ob svojo odpornost, vendar občutek, da imam še dosti dobrih prijateljev, mi je pregnal vse spomine na pretekle dni in utrdil v meni voljo do dela. Res, iskrena hvala vsem, zlasti g. p. Zakrajšku za plemenite besede ob slovesu, deklici Božičevi za njeno nepozabno bodrilo na pot in gosposkični šušterskičevi. Pa, da ne pozabim. Ni bilo to samo ob slovesu, g. župnik Zakrajšek mi je stal z vso očetovsko skrbjo ob strani in prav tako vsi, na katere sem se obračal.

Ne malo presenečenje pa sem doživel v tujini na kolodvoru v Metzu. Saj sem pričakoval izseljenškega duhovnika g. Švelca in mojega tovariša g. Jankoviča, toda niti malo se nisem nadejal, da me bo na kolodvoru pričakoval ge-

IV.
Nadalje je bila leta 1931. na Dunaju sklenjena socialna pogodba z republiko Avstrijo. Na podlagi te pogodbe priznavata obe državi pogodbenici delavcem in nameščencem, ki so se iz Jugoslavije naselili v Avstriji ali obratno in se bodo še naselili, popolno enakopravnost v pogledu dajatev, katere izvirajo delavcem in nameščencem iz mej socialnega zavarovanja, z domačimi delavci in nameščenci. Ta enakopravnost se uveljavlja za sledeča zavarovanja: za zavarovanje delavcev (tudi kmetijskih) in nameščencev zoper bolezni, zoper neizgode, zavarovanje za onemoglost, pokojninsko zavarovanje pri bratovskih skladnicah in pokojninsko zavarovanje nameščencev. Te pravice uživajo tudi družinski člani in svojci zavarovanih delavcev in nameščencev, v kolikor jim te pripadajo iz posameznih panog socialnega zavarovanja.

Kolikor se tiče podpiranja brezposelnih delavcev in nameščencev, na primer jugoslovanskih delavcev, ki so zaposleni v Avstriji, uživajo le ti iste pravice kot domači delavci in nameščenci.

Vse prej navedene panoge zavarovanja morejo tako delavci kakor nameščenci v primeru izselitve iz ene države v drugo prenesti s seboj in jih v drugi državi nadaljevati, ne da bi se jim pravice, ki iz tega zavarovanja izvirajo, prekiniše.

Ta pogodba se v pogledu pokojninskega zavarovanja nameščencev izvaja, ne izvaja pa se v zavarovanju bratovskih skladnic. Naši zavodi so zato retnikom, ki so imeli pravico do nadej iz naših bratovskih skladnic in ki žive v Avstriji, ustavili. To pa zato, ker v Avstriji niso rešili vprašanja naših rudarjev iz Leš na Koroškem, ki so bili zavarovani in plačevali prispevke do leta 1920. bratovski skladnici št. Stefana v Avstriji. V pogodbi je namreč rečeno, da Jugoslavija prevzame vse rentnike po letu 1918., ki so pristojni v Jugoslavijo. Ker so pa ti plačevali prispevke do leta 1920. še v bratovski skladnici sv. Stefana, smo menja, da za te ta določba ne velja. Teh rudarjev je okrog 276 in gre terjatev za te pokojnine v več milijonov dinarjev. V ostalem se pogodba izvaja in nakazujejo avstrijske bratovske skladnice nekaj pokojnin v Jugoslavijo, mi pa obratno v Avstrijo.

V.

Leta 1932. se je v Parizu sklenila pogodba »O delu in pomoči«. Naša država je to pogodbo ratificirala leta 1933. Francija pa tega še do danes ni storila, zato tudi pogodba še nima pravne veljavnosti. Pogodba ureja način nabiranja delavcev iz ene države za drugo. Dalje ugotavlja,

da se priznajo v pogledu plač jugoslovanski delavci enako z domačimi in predpisuje posebno delovno pogodbo, katero morajo delodajalci skleniti z delavci, katere sprejmejo v delo.

V zapisniku je ugotovljeno, da bosta obe državi čimprej mogoče proučili vprašanje o enakosti ravnanja z državljani obeh držav tudi glede splošnega socialnega zavarovanja.

VI.

Konvencija med Jugoslavijo in kraljevino Romunijo o socialnem zavarovanju se je sklenila 11. marca 1933 v Beogradu. Naša država jo je ratificirala še isto leto. Tudi v tej konvenciji je priznana načelo enakopravnosti glede delavcev, naseljenih iz Jugoslavije v Romuniji in obratno glede pravic, ki izvirajo iz veljavnih zakonov o socialnem zavarovanju zoper bolezni, starost in smrt.

Nadaljevanje zavarovanja za bolezni more delavec uveljaviti, ako se izseli iz ene države v drugo le tedaj, ako niso minili več kot trije meseci od zaposlitve v domači državi.

Zavarovalni zavodi ne smejo ustaviti pokojnin ali draginskih doklad rentnikom zato, ako bivajo le-ti na ozemlju kake druge države.

Pogodba za nas ni velike važnosti, ker v Romuniji ni veliko naših delavcev, pač pa pride nekoliko in pošteb za delavce v obmejnem pasu, kateri hodijo na delo v Romunijo in stanujejo v naši državi ali pa obratno.

VII.

V letu 1936. se je sklepala pogodba o socialnem zavarovanju tudi z republiko Českoslovaško. Pogodbo pa do danes še ena kot druga ni ratificirala. Je precej slična avstrijski in prav tako priznava načelo enakopravnosti za vse vrste zavarovanja in to: bolezni, neizgode, onemoglost, starost in smrt, pokojninsko zavarovanje nameščencev in zavarovanje pri bratovskih skladnicah.

Za nas ta pogodba ne bo prišla veliko v poštev, ker je tudi v Českoslovaški delavcev in nameščencev iz naše države zelo malo. Bolj važna bo ta konvencija za Českoslovaško, ker ima posebno v tekstilni industriji zaposlenih pri nas veliko nameščencev, ki so bili prej zavarovani pri ČSR zavarovalnih zavodih.

*

Vsaka država pogodbenica pa jamči pravice iz posameznih panog socialnega zavarovanja le tedaj in v toliko, kolikor jih daje in izvaja druga država pogodbenica. Tako se pokojninsko zavarovanje za naše delavce v vseh teh pogodbah še ne izvaja in to zato, ker smo pri nas šele s prvim septembrom lanskega leta to zavarovanje uredili.

Da se bo tudi to zavarovanje izvajalo, bo treba skleniti z vsemi državami, s katerimi imamo sklenjenene recipročne pogodbe, dopolnilne pogodbe, da se bo načelo enakopravnosti izvajalo tudi za to panogo zavarovanja. Potrebno bi bilo, da se to izvrši čimprej.

Pri vsem tem je naglasiti tole: Da bodo tako delavci kakor nameščenci pravice, ki jim izvirajo iz soc. zavarovanja v primeru, da gredo v druge države, mogli uveljaviti, bo treba, da jih bodo poznali in bodo o njih primerno poučeni. Že tu doma se posebno delavci težko razumejo na vse predpise o socialnem zavarovanju. Toliko težje pa je to urejati po zavarovalnih zavodih tujih držav. Ker gre tu za sredstva, od katerih so in bodo življenjsko odvisni tisoči naših izseljencev, bo temu problemu treba posvetiti veliko pozornost. Predvsem bo treba, da bodo za to skrbeli naši konzularni predstavniki v inozemstvu, seveda nič manj pa tudi tu doma.

Kakor sem pa že v zadnjem predavanju poudarjal, te pogodbe urejajo načelo enakopravnosti samo med dvema državama. Stvar pa se je sprejetjem konvencije »Mednarodnega urada za delo« (O meddržavnem zavarovanju za ohranitev pravic, ki izvirajo delavcem in nameščencem iz socialnega zavarovanja), zelo poenostavila.

Šlibar Tone,
izseljenški učitelj v Franciji.

Kotiček izseljenske mladine

Jožica Poklič je pisala v domovino tole pri-srčno pismo:

V Gladbečku.

Ljubi gospod učitelj!

Veliko in vročo prošnjo Vam bom povedala. Počitnice — koliko govorimo otroci o njih. Kako lepe načrte imajo nekateri otroci! Sorodnike imajo v raznih krajih, k njim pojejo. Tudi jaz delam načrte za počitnice, pa kako velike načrte! V duhu hitim v domovino, tam so dobri ljudje, pravim, ki me bodo sprejeli, ker nimam sorodnikov, da bi šla k njim. Saj bodo razumeli mojo željo. Tako rada bi videla svojo pravo domovino! Ali bo to res?

Peljala bi se s posebnim vlakom, s katerim se bodo peljali mnogi od tu v domovino. Le v domovini, kam naj se obrnem, kdo me bo sprejel, ko nimam sorodnikov? Gospod učitelj, to je moja vroča prošnja do Vas! Ali mi morete preskrbeti oskrbo pri dobrih ljudeh? Ne veste, kakor težko čakam na Vaše poročilo. To bi bil moj najlepši dan, ko bi prejela poročilo, da smem v domovino.

Težko dni preživljam. Mamica je že dolgo v bolnici, oče ima tudi bolniški dopust, ker ima rano na nogi. Ljubega Boga prosim, da bi oba ozdravila do počitnic, da bi mogla vsaj jaz pozdraviti dom ubogih staršev.

Saj mi ne zamerite, da sem Vam povedala svojo vročo željo.

Vaša Jožica Poklič.

Zora Postržin iz Paračina pa je pisala tole pismo:

Dragi rojaki!

Najprej se Vam bom predstavila: Ime mi je Zora, stara pa sem 7 let in pol. Sedaj hodim v II. razred ljudske šole. Mamica mi je povedala, da bomo šli otroci v počitnicah mogoče v Slovenijo. Tega sem bila zelo vesela. S Silvo (to je moja sestra) sem tako skakala od samega veselja, da bi skoraj omaro prevrnili. Hotela sem steči k drugim otrokom, da bi jim povedala to veselo novico. Najraje bi vsakemu človeku o tem govorila. Mamica me je komaj pomirila. Rekla je, da moram počakati do tedaj, da nam sporočite, če boste mogli poskrbeti, kar je treba za bivanje doma. Ne veste, kako težko čakam vsak dan poštarja, ki mi bo prinesel to veselo poročilo.

V Paračin sem prišla, ko sem bila stara tri leta. Lansko leto sem bila potem prvič zopet v rojstnem kraju v Zagorju. Našla sem drugače, kot sem si predstavljala. Napravili smo več izletov. Po hribih pa kar nisem znala hoditi, večkrat sem padla. Na Sv. planino pa si le nisem upala iti. Dvakrat sem bila na zagorski Kalvariji. Mnogo lepega sem videla in doživela v domačem kraju.

Rada se spominjam teh dni. Saj je bilo tako lepo, zdi se mi kot v pravljici. Svojim tovarišcem mnogokrat pripovedujem o lepem rojstnem kraju. Zelo bi jim privoščila, da bi tudi one mogle pohiteti v domače kraje. Mnogo že po več let niso bile pri svojih sorodnikih in v svojih rojstnih krajih. Drugič Vam bom napisala, kako živimo v Paračinu.

Prav lepo Vas pozdravlja

Zora Postržin.

Dovolite, da se Vam predstavim. Ime mi je Silva in hodim v III. razred. Stara sem 9 let. Tudi Vas, gospod pater, poznam, seveda samo po sliki iz »Ameriškega koledarja«.

Zorica Vam je pisala, da smo bile lanske počitnice v Sloveniji. Šle smo namreč z atkom in mamico na stričkovo novo mašo; bile smo mi družice. Mene je že drugič doletela ta sreča. Zorica je bila pa takrat, ko je bral novo mašo stric Slavko C., še premajhna. Sestra Avgusta mi je preskrbela zelo lep pozdrav »Novomašnik«, katerega sem se zelo rada naučila, saj je bil v slovenskem jeziku. Vsa slavnost je bila zelo lepa, ostala mi bo v neizbrisnem spominu.

Drugi dan smo porovali k Materi božji na Sv. planino — v zahvalo.

Ker sem bila na dan, ko je ležal prevzvišeni nadškof dr. Jeglič na mrtvaškem odru, v Ljubljani, sem ga šla pokropit. Mamica mi je mnogo lepega povedala o njem.

Nekaj lepih dni sem z mamico in sestro preživela v Goričanah. Zjutraj smo hodile k sv. maši v škofijski grad, kjer je bil ljubljanski nadškof na oddihu.

Na sv. Roka dan smo šli v Dravlje na »žegnanje«. Med potjo smo obiskali tudi strica v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu. Na povratku nas je pa pošteno dež napral. Na postaji v Medvodah je tetka naročila voz, ki pa ni imel strehe. Prinesli so nam še dežnike, s katerih se je odtekalo enemu po ramah, drugemu po nosu, mala Vidka je imela na krilu kar celo mlako. Vendar nas dobra volja ni zapustila, celo pot smo prepevali, da je bilo veselje.

Mnogo lepega in zanimivega bi Vam še lahko povedala o lepih počitniških dneh, pa se bojim, da za Vas ni tako zanimivo, kot je zame. Mnogokrat mi misli poročajo nazaj v domače kraje. Čeprav je preteklo že sedem mesecev, še vedno ateku kaj novega povem.

Nekaj bi pa tudi Vam še rada povedala. Ko smo se vračali v Paračin, smo se ustavili pri tetki v Zagrebu. Peljala nas je v Maksimir, kjer smo opazovale živali, katere sem do tedaj poznala le s slik. Najbolj nam je bil všeč slon, ki nam je z rok pobiral dinarje ter jih nosil v žep svojega oskrbovalca, pri tem pa ni pozabil vzeti iz drugega žepa plačilo — bonbon. Gospodična Dragica nam je povedala, da ga nekateri prevarajo, pomolijo mu prazno roko. Slon pa se hitro maščuje ter jih pošteno pokropi z vodo. Všeč mi je bila tudi pisana papiga, ki je na vse grlo kričala: »Kata, Kata!« Mala opica je pa Zorici ponagajala. Čuvaj jo je izpraševal, na koga je huda. Za nas se ni prav nič zmenila, nad Zorico pa je vreščala, da je bilo groza.

Vlak nas je odpeljal daleč v Srbijo, kjer nas je atek že težko pričakoval. Kako se imamo tu doli, Vam bom pa ob drugi priliki napisala.

Prisrčno Vas pozdravlja

Silva Postržin.

Oba primera — izliva otroških src nam govorita o otrokovi ljubezni do domovine staršev, do otrokovega domačega kraja. Saj bi ne našli enega otroka v tujini, ki bi ne povedal istih želj, ki bi ne imel iste prošnje.

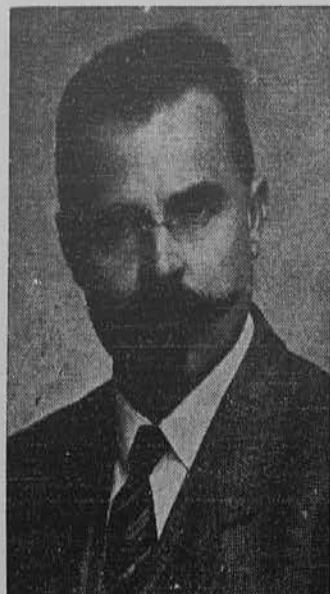
Rafaelova družba še misli na to, da bi poklicala vsaj nekaj otrok v domovino za kakšen mesec dni. »Mladinski sklad« je sicer reven, a prosili bomo še in trkali na dobrotna srca: Pomagajte izseljenski mladini, darujte za »Mladinski sklad«, da se vsaj nekaj otrok okrepi v domovini in poglobi znanje materinega jezika, ki ne sme zamreti na tujih poljanah! Tam mora biti še močnejša naša beseda!

Izseljenska mladina pripoveduje

Versko življenje izseljencev.

Slovenci so znani kot zavedni in dobri katoličani. Vera je v slovenskem izseljencu že iz domovine dobro ukoreninjena, tako da je v tujini skoro ne more popolnoma izgubiti. Kdor drugega spominja njegovih napak, ta seveda ni kaj priljubljen. Zato ni nič čudnega, če nekateri ljudje mrže duhovnike.

Kmetje delajo v prirodi, ki jih neprestano spominja na Boga. Delavci pa večkrat pozabijo svoje duše po delu dvigati k Bogu. Večkrat delajo samo za denar, tako ves svoj čas in vsa dejanja žrtvujejo samo njemu. Zato najdemo v krajih, kjer je veliko delavcev, nekaj tudi takih ljudi, ki mislijo, da je človek samo iz telesa, ne pa tudi iz duše. Taki ne poznajo duševnega življenja. Če poskrbe za telo, mislijo, da so s tem že vse oskrbeli. Kdor tako dela, ni vesel duhovnika in njegove blagovesti. Med Slovenci, hvala Bogu, ni dosti ali nobenega od teh ljudi. Pač pa taki ljudje vplivajo na naše

Prosvetni inspektor g. Marko Bajuk, ki bo kot glasbeni kritik prisostvoval jugoslovanskim pevskim tekmam dne 10. julija v Holandiji.

Z likvidacijo Avstrije je potrebna ureditev vprašanja izvajanja in veljavnosti socialne pogodbe, ki jo je sklenila z njo naša država

Z likvidacijo Avstrije in njenega režima so razumljivo padle tudi vse pogodbe, katere so njeni državniki sklenili z drugimi državami. Tako stoji tudi naša država pred tem, da z novo nastalim položajem za to novo pokrajino uredi svoje trgovinske in socialno gospodarske odnose. Pogajanja za obnovo trgovinske pogodbe so v teku in bomo verjetno v najkrajšem času to zadevo imeli urejeno.

Poleg trgovinskih in raznih drugih gospodarskih dogovorov je naša država sklenila v letu 1931., z bivšo republiko Avstrijo tudi socialno pogodbo. S to pogodbo sta obe državi priznali delavcem in nameščencem načelo enakopravnosti in reciprocitete v pogledu socialnega zavarovanja. Pogodba se je delno tudi izvajala in so tako delavci in nameščenci prejeli neugodne rente in pokojnine. Obveznosti iz te pogodbe so sedaj presle na Nemčijo, s katero imamo pa prav tako sklenjeno slično pogodbo iz leta 1929. V stvari bo šlo sedaj za to, ali bo Nemčija priznala dosedanja pogodba ali bo razširila svojo tudi na ozemlje Avstrije.

Vsekakor bo v tem vprašanju treba dobiti čimprej nekoliko več jasnosti. Potrebno bi bilo, da bi se za stvar takoj zanimali odgovorni činitelji in dosegli, da bi se tudi za ureditev tega vprašanja vršili med zastopniki obeh držav tozadevni razgovori.

Opozarjamo na to »Odsek za zaščito izseljencev«, ki naj pri socialnem ministrstvu ukrene v tej smeri potrebne korake. Tudi slična vprašanja niso nič manj važna kot obnovo trgovinskih pogodb.

delavce, da postanejo mladni in skušajo v sebi vero zatrepi in se iznebiti misli na Boga.

Da naši ljudje versko ne postanejo mladni, za to skrbi izseljenski duhovnik, razna katoliška društva in dobri izseljenci sami. Marsikdo bi šel v tujini v cerkev, pa mu je zaradi drugih ljudi neprijetno. Ako se vrne v domovino, tam vestno opravlja verske dolžnosti. Skoro polovica izseljencev pa tudi v tujini vestno izvršuje versko dolžnost. S takim številom se gotovo ne more ponašati noben drug narod.

Izseljenske novice

Premestitve v diplomatski službi. S kraljevim ukazom od 18. aprila 1938 so na predlog ministrskega predsednika prestavljeni dr. Božič Iva, svetnik 4/2 na kr. poslaništvu v Pragi, za svetnika 4/2 v zunanjem ministru; Dragutinović Dragoš, svetnik 4/2 v zunanjem ministru, v 4/2 na poslaništvu v Pragi; dr. Ilić Ivan-Ibert, generalni konzul 4/1 v Metzu, za svetnika v zunanjem ministru; Smiljanić Bogdan, svetnik 4/2 v zunanjem ministru, za generalnega konzula v 4/2 na generalnem konzulatu v Metzu; Saponjić Vladimir, generalni konzul 4/2 na konzulatu v Korči, za svetnika v zunanjem ministru; Bernot Josip, svetnik 4/2 v zunanjem ministru, za generalnega konzula 4/2 v Korči; Kovačević Ivan, svetnik 4/1 v zunanjem ministru, za svetnika 4/1 na poslaništvu v Berlinu; Milovanović Milutin, svetnik 4/2 v zunanjem ministru, za svetnika 4/2 na poslaništvu v Stockholmu; Ristić Todor, svetnik 4/2 na poslaništvu v Stockholmu, za svetnika 4/2 v zunanjem ministru; Protić Aleksander, svetnik 4/2 v zunanjem ministru, za generalnega konzula 4/2 na konzulatu v Zadru; Dimić Franko od stalne delegacije Društva narodov v Ženevi za tajnika v 5. skupini 1. periodske povišice v zunanjem ministru; dr. Ante Pavelić, tajnik 6. skupine v zunanjem ministru, za podkonzula 6. skupine na generalnem konzulatu v Curihi; dr. Logar Jožef, podkonzul osme skupine na generalnem konzulatu v Rotterdamu, za podkonzula osme položajne skupine na konzulatu v Düsseldorfu; dr. Škerjanc Ciril, pisar osme položajne skupine v zunanjem ministru, za podkonzula osme skupine na generalnem konzulatu v Rotterdamu.

Ljubljanski župan g. dr. Juro Adlešič, odbornik Rafaelove družbe, je 5. maja odpotoval v Ameriko, kjer bo dne 15. maja pri otvoritvi Jugoslovanskega kulturnega vrta v Clevelandu zastopal našo domovino. Gospodu županu želimo srečno pot, veliko uspehov in srečno vrnitev v domovino!

Peter Čančarević je umrl v bolnici v Belgardu, star 65 let. Kot izseljenski duhovnik je bival več let med našimi rojaki v tujini. Ko se je pred tremi leti vrnil iz Amerike, je bil imenovan v odseku za zaščito naših izseljencev v ministru za socialno politiko in narodno zdravje za referenta za verska vprašanja naših katoliških izseljencev.

Naši ljudje še vedno drve v tujino. Lani se je izselilo iz naše države 21.000 oseb v evropske in prekomorske države. V domovino pa se je vrnilo 6.000 oseb. Naši izseljenci so v letu 1937 poslali svojem v domovino okoli 300 milijonov dinarjev.

Naša država je ustanovila nov konzulat v New Orleansu, Miss., USA. Za častnega konzula je bil imenovan tamošnji ugledni izseljenec Vasil Rusović.

V bivši Avstriji se je začela večja akcija za pobijanje brezposelnosti. Iz Berlina so v tem pogledu dana navodila, da je vse delavce, ki so brezposelni in ni upati, da bi doma dobili delo, poslati v Nemčijo. Vsi tisti, ki bi se pa ne pri-

javili ali vrnili iz Nemčije, se jim ukinе oziroma odvame pravica do podpore. Vodstvo Hitlerjeve mladine v Avstriji je izdalo razglas, v katerem poziva dunajsko in nižjeavstrijsko mladino, da se naj prostovoljno javi za poljsko delo v Nemčiji.

S trebuhom za kruhom. 1500 poljskih delavcev je pred kratkim odpotovalo na poletno delo v Nemčiji. Na železniški postaji v Novem Sadu je bilo, kakor bi bila napovedana mobilizacija. V Nemčiji manjka poljskih delavcev, v Vojvodini pa jih je dovolj. Vendar je vseeno čudno, kako da vojvodinski kmečki sinovi odhajajo na delo v Nemčijo, slovenski iz Prekmurja in nekaterih drugih krajev pa v Vojvodino. Vojvodinski delavci ostanejo v Nemčiji samo šest mesecev, dokler traja delo na polju. Pravijo,

Katoličani in komunizem

V zadnjem času se množe od strani komunizma poskusi za skupno delovanje s katoličani. Komunizem ponuja tudi nam izseljencem roko in nas vabi v svoje organizacije. Prijazne so njegove besede, lepe njegove obljube. Kateri delavec bi ne bil za boljši kos kruha, ki se mu obeta, za pravičnejšo ureditev socialnega vprašanja! Kdo ni za mir in proti vojski! Vse to obljublja komunizem, ki nam hoče biti vodnik do prave delavske sreče.

Kaj naj misli katoličan o tej ponujeni roki in kako naj bo njegovo stališče do komunizma?

Katoličani, kot učenci Sina božjega, ki je bil do 30. leta delavec in je ljubil ljudstvo, vemo, da je naše edino mesto pri delavem ljudstvu. Če so se kdaj katoliški krogji preveč približali kapitalizmu, ki jih je zvito izrabljal v svoje sebične namene, je bila to človeška zmot, ki je že daleč za nami. Le berite socialne okrožnice, ki sta jih izdala papeža Leon XIII. in Pij XI. Kako obsojata krivični kapitalistični sistem in se potegujeta za pravično uredbo človeške družbe. Vabita delavstvo, naj se združuje v sindikatih in se bori za svoje pravice.

Tako se je v raznih deželah začelo krščansko delavstvo zbirati v svojih sindikatih, nastopila je krščanska delavska mladina. Lansko leto je na kongresu v Parizu samo ta zadnja zbrala 50.000 mladih fantov in deklet, ki so manifestirali svoje krščansko prepričanje in zahtevali pravično ureditev delavskih razmer. Vse to ob navzočnosti najvišjih cerkvenih zastopnikov, ki so pozdravljali ta nastop.

Da, mesto katoličana je pri delovnem ljudstvu. Njegova naloga je: boriti se za socialno pravičnost, za dostojanstvo človeške osebe delavca, za obrambo družine, za mir in sodelovanje z vsemi stanov, za osvoboditev delavca od krivičnega kapitalističnega reda, za pravičnejšo razdelitev svetnih dobrin, ki jih je Bog ustvaril za vse.

Vse te naloge nam nalaga nauk naše vere. Treba je le, da se vsak katoličan zaveda te svoje dolžnosti in da z dobro voljo sodeluje in jih uveljavlja v življenju. Nam katoličanom ne more nihče dati boljših navodil za borbo delavskega stanu kot nam jih je dala Cerkev. Delo in zopet delo po krščanskih načelih je predvsem potrebno.

Komunizem nam ni prinesel nikakega novega rešilnega nauka. Prevzel je le nekaj krščanskih resnic, a jih je žal pomešal s premnogimi zmotami, ki jih katoličan ne more prevzeti, ker so v nasprotju z njegovim verskim prepričanjem in ker so naravnost v nesrečo človeške družbe.

Zavrgel je Boga in vero, ki je podlaga vsake pravičnosti. Tajni neumrjočo dušo in posmrtno življenje. Masa je vse, posameznik nič, le neko kolesce v stroju. Razdira družinske vezi, ko je vendar urejena družina podlaga človeške družbe. Namesto sedanjega kapitalizma hoče postaviti drugega, ki menja le ime in se imenuje

da v teh šestih mesecih morejo prihraniti in prinesiti domov od 3000 do 5000 din zaslužka, seveda če sami žive zelo skromno. Tudi pravijo, da je med temi vojvodinskimi delavci največ mladeničev, ki ne odhajajo v tujino toliko zaradi skromnega zaslužka, pač pa da bi videli kaj sveta. V Vojvodini, kjer so bogatejši ljudje, si takšen »spas« žele malo laže privoščijo kot pa naši Prekmurci.

Kdor ne uboga. V jeseni je odšlo več fantov in mož iz cerkniške okolice v Francijo. Svarila niso nič zalegla. Mislili so menda, da se tam cedi med in mleko. Pa so nekateri že razočarani prišli domov, dva pa je v tujini dohitela bela žena — smrt.

V mesecu aprilu l. l. je odšlo v Severno Ameriko hrvaško pevsko društvo »Zvonimir«, ki bo priredilo več koncertov med našimi izseljenci. Zbor vodi predsednik Matko. Obisk tega pevskega društva, ki šteje 80 članov, bo brez dvoma poživil vezi med nami in našimi rojaki po številnih naselbinah v Severni Ameriki.

kolektivizem, kjer nekaj ljudi vlada in so ostali njihovi sužnji, še veliko bolj nego v sedanjem kapitalizmu. Zgledi uče. Kako se v Rusiji zatira vsako malo drugačno mnenje, kako padajo glave nekdanjih komunističnih zvezd, ki imajo nekoliko drugačne nazore kot vsemogočni Stalin.

Zato se država za državo odvrtačo od komunizma. Veliki večer, ki se je zdel nekaterim že tako blizu, se oddaljuje. Zmota si koplje sama svoj grob.

V tem oziru so se ljudem že toliko odprle oči, da komunizem že skriva svoje brezversko lice v krščanskih deželah, dasi je v svojem bistvu brezverski. Če mu pa vzameš brezverstvo, sploh ni več komunizem. Ponavlja staro mamilo za neizkušene, češ vera je privatna zadeva, naj verje vsak, kar mu je drago. V resnici pa vidimo, da se noben pristen komunist ne briga za vero, če ne dela naravnost zoper vero, in da tisti, ki se pridružujejo njihovim organizacijam, polagoma opustijo vse versko življenje. Dovolj glasen opomin za kristjana, ki hoče ostati kristjan.

Se dalje je šel komunizem. Začel je opuščati pri svojih organizacijah naslov: komunistično društvo. Glasi se bolj nedolžno, na primer Društvo za mir in proti fašizmu itd. Več francoskih listov, ki so še pred kratkim imeli naslov, ki je izpovedal, da so komunistični, danes tega ni več. List francoske komunistične mladine je čez noč nastal: List francoske mladine. Tako se le še ujame kakega kristjana.

Če je stvar zares tako dobra, čemu se potem skrivati. To je podobno hinavščini.

Stališče krščanskega delavca je po vsem tem jasno. Vse naše moči so na razpolago za vsako pošteno delovanje v dosegu pravičnega socialnega reda. To je naša krščanska dolžnost. Ne odstopimo pa niti pičice od resnice, od nauka našega edinega Gospoda in Odrešenika. Ako imamo doma čisto studenčnico, ne bomo hodili k sosedu po kalno kapnico.

Mi ne sovražimo nobenega komunista. Naš brat je. Koliko jih je, ki v dobri veri nosijo to ime, ker ne poznajo resnice. Živimo bolj dosledno po sv. veri, da bodo spoznali lepoto krščanstva in ga vzljubili.

Nasprotni smo le brezverskemu komunističnemu nazoru, ki ga smatramo za nesrečo delovnega ljudstva.

Komunizem tudi apelira na delavsko skupnost. Če si delavec, moraš z nami. Toda kje je ta edinost v resnici? Marksizem šteje že danes štiri internacionale, ki si med seboj nasprotujejo. H kateri nas vabite?

Mi katoličani imamo eno samo internacionalo. To je ustanovil Jezus Kristus, delavec in prijatelj ljudstva. V to vas vabimo, bratje. Sprejmite našo ponujeno roko v skupno borbo za pravico in ljubezen. Pred nami naj bo križ, ker le v tem znamenju bomo zmagali. Nas pa ne vabite na nevarna pota, ki peljejo v prepad.

Nemčija

Gladbeek. — Za veliko noč nas je obiskal bivši izseljenski duhovnik g. duhovni svetnik Drago Oberžan, ki zdaj deluje kot župnik v Mariboru. Iz srca smo se vsi razveselili obiska iz domovine in toplih pozdravov. Opravili smo sv. spoved in prejeli sv. obhajilo. G. misijonarju se za njegov trud iz srca zahvaljujemo in vse v domovini lepo pozdravljamo.

P.s. Članek sem moral zelo skrajšati, ker sem ga prepozno prejel. Drugič prej pošljite! Prav lepo pozdravljam vse znanee in prijatelje! Urednik.)

Kaj delajo naši po svetu

Nemčija

Recklinghausen-Suderwich. — Dolgo se že zopet o našem kraju, kjer živimo, ni nič slišalo. Saj pa se tudi nič kaj posebnega ni zgodilo zadnji čas.

V torek 12. aprila pa smo doživeli srečen in vesel dan, ker je prispel iz domovine k nam preč g. spiritual dr. Anton Trstenjak ter nam prinesel in delil velikonočno Jagnje božje.

Imeli smo ta dan ob 5 popoldne v lepi kapelici usmiljenih sester večerice, po večernicah pa velikonočno sv. spoved.

Drugo jutro smo imeli ob 8 peto sv. mašo in pridigo ter tudi skupno sv. obhajilo. Prečastiti gospod spiritual je v svoji lepi pridigi sporočil pozdrave prevzvišenih gg. nadpastirjev iz Maribora in Ljubljane kakor tudi ostale duhovščine in vse naše mile domovine. S svojimi v srce segajočimi besedami je zopet okrepil naše duše ter oživil našo vero, upanje in ljubezen za bodočnost. Saj pa nobena beseda v tujem jeziku, če je še tako lepa, ne seže tako globoko v človeško srce, kakor ona, ki je v maternem jeziku izgovorjena. Nad vse srečne se čutimo, ker smo zopet slišali božjo besedo v maternem jeziku. Kako srečni bi se bili, ako bi nam bilo dano vsaj vsako nedeljo in praznik slušati božjo besedo v našem slovenskem jeziku, a žal bo spet preteklo eno dolgo leto, ko se nam bo mogoče zopet nudila ta prilika.

Torej eno celo leto bomo zopet prepuščeni naši usodi in marsikateri ne bo čakal zopet tega srečnega dne. Vsi ljudje na zemlji jokajo v tej solzni dolini. Pa če to drži, potem mi slovenski izseljenci jokamo najhuje, ker smo tudi najbolj zapuščeni.

Dobro je le še to, ker smo prepričani, da naše cerkvene oblasti doma tega niso krive, ampak da tiči trn nekje drugod. S tem se tudi največkrat potolažimo.

Zadnji čas je, da bi se naša država začela zavedati in zanimati za naše duševno življenje in hrano, kajti brez tega ni mogoče ohraniti izseljenem vero, še manj pa ljubezen do svoje rodne zemlje — domovine.

Premnogokrat smo že to zelo percče vprašanje načeli in poudarjali in nimamo več upanja, da bi bile kdaj uslišane naše prošnje, ker se je to vse nekje tako vsidralo, da ne more več z mesta.

Pa popolnoma tudi ne bomo obupali. Saj pa nas je preč. g. spiritual, ko se je poslavljaj od nas, s prelepimi besedami bodril in tolažil ter tako okrepil, da smo pripravljeni na vse, kar bi nas moglo v bodočnosti srečati.

Zahvaljujemo se preč. g. spiritualu, da nas je obiskal, nas tolažil in dal božji blagoslov. Zahvaljujemo pa se tudi prav iskreno gg. škofoma, ki sta blagovolila poslati s svojim blagoslovom in pozdravi naše krvine brate kot dušne pastirje v našo največjo tolažbo ter se priporočamo, če ne poprej, vsaj spet za drugo veliko noč.

Pozdravljamo tudi Rafaelovo družbo kakor tudi vse merodajne činitelje, ki so se in se že trudijo za nas, in vse brate in sestre, rojake v domovini in na tujem.

Prav posebno pa še pozdravljamo bivšega izseljenskega učitelja v Gladbecku, g. Šlibarja, ter mu želimo v Franciji več sreče, kot jo je imel v Nemčiji.

Castrop-Rauxel. — Po dolgem času se zopet oglašamo. Radi bi se bolj pogostoma, toda nimamo kaj posebnega priobčevati, ker v vsej naselbini že dalj časa vse bolj zaspalo izgleda. Ni več pravega, veselega življenja pri nas. Pa saj ga tudi ne more biti. Za kar smo se dolga leta borili in upali, da bo nekoč vendar drugače, je postalo vse tako kot je bilo nekdanj. Ničesar se ni spremenilo. Naše prošnje in želje, ki so bile in so še gotovo upravičene, so ostale do danes neuslišane in ne moremo razumeti, da je kaj takega sploh mogoče. Čutimo se popolnoma zapuščene in zavržene. Saj pa nam naša domovina, naša država niti tam ne pride na pomoč, kjer bi bilo najnujnejše. Vsi narodi in vse druge države boljše skrbje za svoje po svetu

razkropljene brate. Da tega naša država ne more in ne zmore, se nam res prav čudno zdi. Prosil smo za učitelje in res smo dobili enega, a žal mu pod nobenim pogojem ni bilo mogoče vzdržati in ostati. Odsel je torej zopet in ni ga bilo več nazaj. Šel je drugam, kjer ima upanje na večji uspeh in večje razumevanje pri državnih zastopnikih. Zakaj ni prišel g. Šlibar nazaj v Nemčijo, nam ni znano. Zdi se pa nam, da tudi drug nobeden ne bo šel semkaj, čeprav bi ga država hotela poslati, ker gotovo ni samo nam tukaj znan vzrok, ampak to že danes tam v domovini vsak otrok mora vedeti. Tudi merodajni činitelji vedo, kje največ trpimo. Da pa država zaradi dveh oseb, ki jih je treba od tukaj spraviti, dopušča, da ta narodna rana čedalje večja postaja in ki je, če bo zamujeno, ne bo mogoče več zaceliti, tega pa ne moremo nikakor razumeti.

Nadalje smo tudi prosili za duhovnike. Te bi tudi dobili, da niso nastale zapreke od strani oblasti. Vendar pa smo veseli in zelo hvalečni našim prevzvišenim škofom, ki s tako veliko ljubeznijo skrbje za nas zapuščene izseljence in se bore za naše pravice in končno za naš obstanek. Pri vsaki priliki se nas spominjajo in ob velikonočnem času nam pošljejo po dušnih pastirjih božji blagoslov.

Tudi letošnjo veliko noč smo doživeli veliko veselje, ker nas je obiskal dne 11. aprila gospod spiritual dr. Trstenjak ter nam prinesel in sporočil iskrene pozdrave naše mile domovine ter posebno podčrtal pozdrave prevzvišenih škofov. Sporočil pa nam je tudi pozdrave ostale duhovščine kakor tudi g. bana in Rafaelove družbe itd.

11. aprila ob 6. uri popoldne smo imeli slovenske večerice in potem spoved. Gospod spiritual nam je tudi lepo pridigoval ter nas spodbujal in krepil za bodoče življenje. Naslednje jutro pa smo imeli ob 8. sv. mašo in skupno

sv. obhajilo. Med pridigo pa nas je zopet lepo tolažil v naši usodi ter nam tako dal nove vere, upanja in tudi ljubezni za pot po tej solzni dolini, po kateri potujemo v življenje. Gospodu dr. Trstenjaku se za njegove prijazne in tolažilne besede pristočno zahvaljujemo. Zahvaljujemo pa se mu tudi za to, da si je prav ob veliki noči nadel to vzvišeno nalogo ter odšel med svoje brate in sestre v tujino, kjer zelo trpijo. Bog mu stokrat poplačaj! Pa tudi vsem, ki so nam poslali svoje velikonočne pozdrave, se na tem mestu zahvaljujemo, posebno pa prevzvišenima gg. škofoma, ljubljanskemu in mariborskemu, za njune pozdrave in blagoslov. Hvala jima tudi, da nam pošiljata tako prijazne gospode, ki imajo popolno sočutje in razumevanje za nas izseljence, kar je za nas največja tolažba, posebno pa še, ker smo v ostalem že itak zavrženi.

Končno pa tudi mi s tem pošiljamo vsem, ki so z nami v naših srcih in ki se nas spominjajo, naše iskrene pozdrave. Naša prisrčna želja je tudi, da nas blagovolijo ti gospodje v dolednem času, saj za prihodno veliko noč, zopet obiskati. V trajnem spominu nam bodo ostali vsi, tudi gospoda Žagar in Premrov, ki so nas pretekla leta obiskali. Tudi tem smo še danes dolžni toplo zahvalo.

Omenimo še, da je naš gospod župnik v Halinghorstu letos bil zelo prijazen. Ze več let smo morali iti v Ickern, ker nam ni dal prostora v cerkvi in ni bil voljan sprejeti našega gospoda. Letos pa ga je zelo veličastno sprejel in pogostil in ko je gospod spiritual odhajal v Suderwich, je župnik naročil avto, ki je gospoda prepeljal v Suderwich. Torej tudi gospodu župniku naša iskrena zahvala.

Wehofen. — 6. aprila je umrla večletna članica Roženvenске bratovščine gospa Jerica Lotrič, stara 57 let; doma je bila iz Zg. Sorice na Gorenjskem. Kako priljubljena je bila med nami, je pokazal pogreb, ki je bil zelo veličasten. Naši rojaki so ji poklonili lepo število vencev. Rajnica zapuška moža in sedem otrok, ki žalujejo za njo. Bog ji bodi godi plačnik in v miru naj počiva v tuji zemlji. Nam bo ostala vedno v najlepšem spominu.

Bratovščina rožnega venca.

Holandija

Limburg. — Versko življenje. — Skupna velikonočno proslava. — Kljub težkim časom, ki jih preživlja danes svet, se lahko ponašamo, da se versko življenje med našimi izseljenci v Holandiji lepo razvija. Seveda reči in priznati moramo, da smo bili tukaj vedno versko bolj preskrbljeni kakor drugod. Nad 10 let že imamo delavca v vinogradu Gospodovem, namreč našega patra Teotima, ki še vedno z vnmemo in gorečnostjo stori vse, da obdrži naše izseljence zveste svoji materi sveti Cerkev. Ko je odšel pred nekaj leti domov slovenski izseljenski duhovnik g. Oberzan Drago, je prevzel pater Teotim zopet vse delo na svoje rame. Pomagal mu je od časa do časa še slovenski izseljenski duhovnik č. p. Prah iz Belgije. Ali ko je pred nekaj meseci prišel sem v Valkenburg studirat na jezuitski kolegij naš rojak p. Remec, je dobil zopet dobrega pomočnika, ki ga zelo uspešno podpira v dušnem pastirstvu med našimi izseljenci, kar nas zelo veseli, saj nas pa tudi takole o veliki noči tako lepo pripravila na ta največji krščanski praznik, da pozabimo skoraj, da smo v tujini. Po raznih naselbinah sta prirejala sv. misijon, ki je bil povsod dobro obiskan. Na veliko soboto sta nam pa blagoslavljala po naselbinah velikonočne piruhe, kakor pri nas doma. Preskrbela sta tudi, da so imeli naši izseljenci priložnost po vseh večjih naselbinah, da so opravili sv. spoved v slovenskem jeziku. In tako smo zopet tudi letos lepo obhajali »Vstajenje« prav po domače. Če se smemo pohvaliti, potem se moramo prav sedaj o veliki udeležbi, ki smo jo imeli pri »Vstajenju« letos v Heerlerheide na veliko nedeljo zjutraj in katero je organizirala Zveza jugoslovanskih društev sv. Barbare za vse Slovence in Jugoslovane tukaj. Bilo je rano ob pol 5. uri zjutraj pred veliko cerkvijo v Heerlerheide kakor v mravljišču. Veliki avtobusi so prevažali naše iz vseh oddaljenih kolonij, iz Lutterade, Brunssuma, Chevremoneta, Eygelshoven, Hoensbroeka, Nieuwenhagena, Waubaha in od dru-

god. Iz manjših naselbin so prišli s taksijem ali s kolesom, bližnji pa kar peš. Proslave so se udeležila vsa jugoslovanska društva sv. Barbare v Holandiji. Z radostjo se je napolnilo naše srce, ko smo gledali na polno cerkev. In naše lepo slovensko petje, kako nam je šlo k sreči. Veličastna je bila procesija, ki se je pomikala po ulicah pred cerkvijo in nazaj v cerkev. Naš zvezni predsednik nas je presenetil, ker je preskrbel, da je med procesijo igrala tudi godba iz Vaesrade. Naši iz Lutterade so se pa spravili v zvonik nad zvonove. Rekli so si, češ naj bo še zvonjenje po naše. Mnogi so se čudili, ko so slišali pritkavanje. Prav je tako, lepo je bilo. Ker je dirigiral g. Teotim združene pevske zbornice v cerkvi pri petju, je opravil sv. mašo in pridigal p. Remec. In kdor je videl, kako velika udeležba je bila pri prejemu sv. obhajila, je bil gotovo vesel in prepričan, da je naš narod tukaj še dober in da se zaveda svojih krščanskih dolžnosti. Ve pa tudi, da k temu lepemu verskemu življenju pripomogla v veliki meri tudi naša katoliška društva svete Barbare, za katerih lepimi zastavami s ponosom korakajo naši možje in fantje. Razveselili smo se tudi, ker se je letos udeležil kot zastopnik kr. generalnega konzulata v Rotterdamu naše velikonočne proslave g. dr. Logar, podkonzul iz Rotterdamu, za kar se mu pristočno zahvaljujemo, ker smo veseli, če nas tudi naši zastopniki obiščejo. Z veseljem srečam smo voščili po končani proslavi pred cerkvijo še eden drugemu vesele praznike, nakar smo se rakropili zopet po vsem rudniškem revirju v vsakdanje življenje križev in težav, s seboj pa nesoč najlepše spomine in vtise, podprti s trdnim in novim pogumom za bodočnost.

Potovanje v domovino hoče organizirati letos v mesecu avgustu Zveza jugoslovanskih društev sv. Barbare. Kdor bi želel potovati, bo dobil informacije zaradi cene in drugo pri zvezi ali pri društvenih predstojnikih in to takoj, ko se bo uredilo vse potrebno.

Limburg. — Društveno življenje se med našimi društvi povsod živahno razvija. Vseposod opažamo pravo živahnost v društvenem delovanju. Isto vidimo pri zvezi. Vsem kličemo: Le tako korajžno naprej!

Iz Španije se je vrnil jugoslovanski državljani Slovenec L. B. iz Hoensbroeka. Pred skoraj letom dni je nenadno zapustil ženo in dva otroka ter se odpeljal v Španijo, kjer je baje stopil v rdečo armado. Ker je žena holandska rojkinja po rodu, je ostala tukaj. Konec aprila se je kar nenadno zopet pripeljal k svoji družini nazaj. Njegova gorečnost za rdečo brate se je v teku teh mesecev tako ohladila, da jim je kar popihal čez Pireneje po snegu in v mrazu v Francijo.

Zahvala. Podpisana Zveza jugoslovanskih društev sv. Barbare v Holandiji se s tem javno zahvaljuje v imenu prejemnikov za podporo, katero sta nakazala ministristvo za socialno politiko in narodno zdravje in banska uprava dravske banovine, katero so prejeli za velikonočne praznike. Zahvaljujemo se tudi generalnemu konzulu g. dr. Miličiću iz Rotterdamu za njegovo skrb, da je pripomogel k tej podpori.

Zveza jugosl. društev sv. Barbare v Holandiji.

Chevrement. — Podpisano Jugoslovansko društvo sv. Barbare v Chevrementu se s tem najiskrenejše zahvaljuje banu dravske banovine g. dr.

M. Natlačen, ki je ustregel naši prošnji, v kateri smo ga prosili, naj nam po možnosti pošlje kot ocenjevalca strokovnjaka na glasbenem polju ob priliki jugoslovanske pevske tekme 10. julija leta 1938. Gospod ban nam je izvolil določiti za to proslavo strokovnjaka profesorja g. Marka Bajuka, inšpektorja na prosv. oddelku dravske banovine.

Vsem jugoslovanskim pevskim društvom v Holandiji in — v kolikor so nam znani naslovi — v Belgiji in Nemčiji smo poslali vabila s podrobnim programom, ki je bil sestavljen na seji Zveze jugoslovanskih društev v Herlenu dne 24. aprila 1938.

Pevovodja Franc Belinc,
Chevrement, Vinkerstr. 50, Holland.

Vsem dragim prijateljem v Holandiji!

Se vedno rad prebiram »Izseljenski vestnik«, zlasti pa novice iz Lutterade, saj sem bil član sedem let Društva sv. Barbare. Sedanji odbor toplo pozdravlja, posebno pa p. Teotima, ki vodi pevski odsek. Želim vsem, da bi v slogi in ljubezni delovali in želi lepe uspehe.

Moje misli se še vedno vračajo k vam, ker sem tukaj še vedno brez dela. Želim se kaj kmalu vrniti v Holandijo.

Iskreno vas pozdravlja vaš znani brezposelni rudar

Franc Zibret,
Dobje, p. Slivnica pri Celju.

Francija

Poročilo o izseljenskih šolah v Merlebachu in okolici.

Kratek opisa kraja. Merlebach z okolico (Jeanne d'Arc, Creutzwald, Habsterdick, Stirin, L' Hôpital itd.) je ena največjih jugoslovanskih naselbin v Franciji. Jugoslovancev (95 odstotkov Slovencev) je tu nad 3000, če štejemo žene in otroke. Možje in fantje so zaposleni pri premogovnikih. Teh rudnikov je tukaj 13 in so po večini last družbe »Société huillière de Sarre et Moselle«.

Socialne razmere staršev in mladine. Dokler je oče zdrav in more delati, zelo dobro zasluži, tako da v sedanjem času družine na splošno ne trpijo pomanjkanja. Mladina dobi s 16. ali pa že s 15. letom delo in sicer fantje v rudniku, dekleta pa v tovarni za porcelan (Sarreguemine) ali pa kot služkinje.

Katero tuje šole obiskujejo naši otroci? Vsi morajo hoditi v francosko šolo. Poljski, češki in drugi učitelji imajo pravico poučevati v francoskih šolskih poslopih in to po eno uro na dan vsak razred med francoskim poukom. Namesto nemščine si poljski ali češki otrok lahko izbere svoj jezik in je iz tega jezika tudi klasificiran v francoskih izpričevalih. Jugoslovani si do sedaj te pravice še nismo znali pridobiti.

Poročilo o tukajšnjih jugoslovanskih šolah. Vseh naših otrok v Merlebachu in okolici je približno 400. Od teh jih obiskuje šolo v Merlebachu 44, v Jeanne d'Arcu 32, v Habsterdicku 37, v Creutzwaldu (to je edini kraj, kjer lahko poučujemo v francoskem šolskem poslopiju in sicer z dovoljenjem županstva in šol. uprave) 29 otrok. Skupaj 142 otrok. V šoli se uče otroci verouka, slovenskega branja, pisanja in spisja, jugoslovanske zgodovine in zemljepisja, petja in telovadbe.

Čas pouka. Merlebach: ponedeljek od 17 do 21; sredo od 16 do 20; četrtek od 8 do 12; Jeanne d'Arc: petek od 16 do 20; Habsterdick: torek od 17 do 21; Creutzwald: četrtek od 15 do 19.

Prostor. Razen v Creutzwaldu se vsi posodi pouk v privatnih poslopih, ki nam jih je dala na razpolago rudniška uprava.

Učne moči: Izseljenski duhovnik g. Grims in izseljenski učitelj g. Jankovič.

Koliko otrok je brez našega pouka? Okrog 250; deloma zato, ker jih starši nečejo posiljati v slovensko šolo, največ pa zato, ker jih ne moremo več sprejeti, saj imamo duhovniki in učitelji že itak dela čez glavo.

Naše posebne želje. 1. Jugoslovanska vlada naj zastavi vse svoje moči, da dobimo tudi mi čimprej enake šolske pravice, kakor jih imajo Poljaki, Čehi in drugi narodi.

2. Vsako leto naj bi naše oblasti omogočile gotovemu številu naših otrok izlet v domovino, kjer naj bi ostali vsaj pol leta.

3. Izseljenskemu učitelju naj se da zadostna plača, da ne bo prisiljen beračiti za svojo existenco okrog francoskih podjetnikov ali pa naših izseljencev. Plača, katero prejema učitelj v Jugoslaviji, tu nikakor ne zadostuje, ker je vse dvakrat dražje, vrh tega pa mora izseljenski učitelj potovati od naselbine do naselbine. Jaz na primer prepotujem dnevno 20 do 40 km in vse na svoje stroške.

Šolskih knjig imamo za enkrat dovolj, ker mi jih je poslal ban g. dr. Natlačen po posredovanju generalnega konzula g. Ilića iz Metz. Omenjena dva gospoda sta prva, ki sta se začela resno zanimati za tukajšnje izseljensko šolstvo, zato naj mi bo dovoljeno izreči jima na tem mestu prav toplo zahvalo v imenu izseljenske mladine.

Jankovič Janko,
šolski upravitelj in izseljenski učitelj v Merlebachu, Francija.

Merlebach, Aumetz. — Nismo mogli verjeti očem, ko smo brali v časopisih, da je bil z dekretom z dne 18. aprila 1938. premeščen naš generalni konzul g. dr. Albert Ilić iz Metz v Beograd. Ne moremo razumeti razloga, zakaj se je izvršila tako hitra izprememba, zakaj mora tako odlični konzul, kakor je g. dr. Ilić, tako nenadno in nepričakovano oditi iz svojega mesta. Visokemu naslovu mogoče ni znano, kakšne so bile razmere med jugoslovanskimi izseljenci na področju kr. konzulata v Metz ob prihodu g. dr. Ilića.

Bil je točas, ko velika večina jugoslovanskih delavcev ni imela več nobenega zaupanja v konzulat. To ni čudno, če pomislimo, da je bilo tedaj izmed 25 jugoslovanskih delavskih društev ob vsaki priliki in povsod predpostavljano in upostevano samo eno društvo, druga, stara, za narod in državo našo res zaslužna društva pa so bila prezirana in lažljivo razglašena kot protidržavna. S tem in podobnim neprevidnim ravnanjem je bil vnešen med jugoslovansko delavstvo velikanski razdor. Denunciacije so bile na dnevnem redu. Drug drugemu so grozili z izgonom iz Francije. Delavci so se ogorčeni izpraševali: »Ali smo še Jugoslovani ali ne več? Ali imamo še kaj pravic in zaščite pri naših državnih predstavnikih, ali nič več?« V naselbinah naših izseljencev, katere so tukaj največje v vsej Franciji, je nastalo zaradi tega splošno nezadovoljstvo.

V teh in takih razmerah torej, ko so se društva in posamezni delavci gledali med seboj kakor pes in mačka, in je to uvidela naša kr. vlada, je posegla energično vmes s tem, da je

izvršila popolno izpremembo na kr. konzulatu v Metz. Prišel je sem g. dr. Ilić.

Takoj prve mesece njegovega nastopa je delavstvo z veseljem in zadoščenjem opazilo, da se vrača na kr. konzulat v Metz zopet **nepristranost** in pravo razumevanje za potrebe vseh jugoslovanskih izseljencev brez izjeme. Vsakdo se je brez strahu in zaupanjem lahko obrnil na g. dr. Ilića. Nepristranost je pokazal tako do vsakega posameznika, kakor do društev, ki so ga večkrat imela priliko pozdraviti na svojih prireditvah.

Franciozi, Poljaki in drugi tukašnji narodi so se čudili, da jugoslovanski konzul tako dobro razume delavca. Nobenega drugega konzula niso videli tolikokrat pri delavcih kakor njega. Pri prireditvah so presenečeni opazovali, kako so naši delavci zaupno pristopili k njegovi mizi in mu popolnoma po domače razkrili svoje težave, izročali razne prošnje in potne liste v ureditev. Neštetim je tako prihranil potne stroške v Metz. Tistim, ki so brez lastne krivde zašli v težak gmatni položaj, je vedno in radevolje podelil denarno podporo, o čemer prej ni bilo govora.

Tretja njegova velika zasluga je, da imamo po njegovem dveletnem bivanju pri nas zopet tako zaželeni mir. To je bil eden glavnih njegovih načrtov, ki se mu je posrečil. Ta mir uživajo sedaj posamezniki in društva. O kakih ustaših, anarhistih in drugih nevarnih elementih na področju meškega konzulata sploh ni govora.

Najbolj težko pa nam je sporočiti vest o premetitvi g. generalnega konzula jugoslovanske izseljenske mladine, katero je pristrano ljubil, jo ob vsaki priliki nagradil in ni miroval, dokler ji ni preskrbel dva jugoslovanska učitelja. Mladina je razumela njegovo in njegove gospe naklonjenost in nji ob vsaki priliki navdušeno pozdravljala.

Brez pretiravanja smemo reči, da so jugoslovanske naselbine kr. jugoslovanskega konzulata v Metz pod vodstvom g. dr. Ilića urejene sedaj tako, da so lahko vzor vsem jugoslovanskim naselbinam po svetu.

Nujno apeliramo na jugoslovansko kr. vlado, naj umakne svoj odlok in ga pusti v konzularni službi med izseljenci!

Nam je vzbudila osebnost g. dr. Ilića s tem še večje spoštovanje do njega, toda omeniti moramo, da je ljudstvo

sprejelo poročilo o tej nenadni predstavitvi g. konzula, ki je s svojim delom in svojim sijajnim nastopom zopet krepko dvignil ugled naše države v 19. departementu, ki so v okrožju jugoslovanskega kr. konzulata v Metz!

Omeniti moramo nadalje, da je v okrožju jugoslovanske katoliške misije v Merlebachu in Aumetz 99 odstotkov Slovencev in 100 odstotkov katolicov. Ti niso nikaki separatisti, pač pa upravičeno pričakujejo, da se njihove želje in zahteve prav tako upoštevajo kot želje ostalih Jugoslovancev!

V zaupanju torej, da se bo to vse res upoštevalo, pozdravljata vse:

Stanko Grims,
predstojnik Jugosl. kat. misije v Merlebachu.

Anton Švelc,
predstojnik Jugosl. kat. misije v Aumetz.

Velika noč v Merlebachu. Z veseljem lahko sporočamo, da smo — skoro bi rekel — tako kot doma praznovali našo veliko noč. Na veliki teden smo imeli vse cerkvene obrede, katere je izseljenski duhovnik pred začetkom razložil. V petek in soboto smo imeli izpostavljeno sveto Rešnje Telo, kar je za Francoze nekaj novega, Poljaki pa imajo skoraj vse tiste navade kot mi. Blagoslova velikonočnih jedi pa nimajo ne prvi ne drugi v navadi, mi smo ga pa imeli letos v Jeanne d'Arcu in Merlebachu. Pritrkavanje slišijo tu samo, kadar naši izurjeni slovenski pritrkovalci stopijo k zvonovom. To jim je popolnoma tuje, pa bomo domačine polagoma že navadili na to. Budilnega kliča zvonov na velikonočno nedeljo zjutraj tu seveda ni slišati, ker je sredi mesta in med meščani raznih ver strogo prepovedano motenje miru. Ob 6. uri zjutraj je pri nas v nedeljah videti le redko

kakega človeka, to nedeljo pa je bilo že vse živahno po mestu (domačini so spali). Poljaki so že hiteli k velikonočni procesiji. Po zgledu Slovencev so tudi ti začeli praznovati veliko noč po domačem običaju s procesijo. Medtem pa so že prihitali naši rojaki z avtobusi iz oddaljenih kolonij, drugi pa z vlakom. Ob tri četrta na 8. uro je bilo že več sto naših rojakov zbranih pred staro cerkvico v Merlebachu. Procesija se je razvila v najlepšem redu, pevska zbor iz Merlebacha in Jeanne d'Arca sta s svojim mogočnim petjem privabila mnoge domačine, ki so z zadovoljstvom prisostvovali dolgi procesiji. Nekaj novega je bilo petje šolskih deklic, ki so se pod vodstvom našega skrbnega učitelja g. Jankoviča lepo pripravile za to slovesnost in pogumno zapele, da jih je bilo veselo slišati.

V cerkvi je naš pogled obstal na krasnem glavnem oltarju, ki je bil tik pred praznikom lepo prebarvan, za njim mogočna zavesa od vrha do oltarja, vse skupaj pa z več kot 60 žarnicami bajno razsvetljeno. Vero, ki so jo naši rojaki pokazali zunaj pri procesiji, so pokazali še bolj lepo med slovesno sveto mašo, ko je nad 150 naših rojakov prešlo sv. obhajilo! Lepo velikonočno slavlje smo končali popoldne z litanijami Matere božje, ki so bile pete, česar Francozi tudi ne poznajo.

Vsem, ki so tako blagobutno pomagali pri okrašenju cerkve, pevcem, društvom, ki so s svojo navzočnostjo tako lepo povzdignila to cerkveno slovesnost, vsem dobrim darovalcem, ki so med sv. mašo nabrali 253 frankov in 90 centimov v kritje stroškov glavnega oltarja, vsem: stotero Bog plačaj! Najlepše spomine bom ohranil na ta lepi dan in tako upam, da tudi vsak, ki je bil navzoč.

Grimš Stanko, izseljenski duhovnik.

Šmarnice v Merlebachu. Že lansko leto ste — rojaki iz Merlebacha — darovali naši cerkvi lep šmarnični oltar, ki letos zopet krasi našo nebesko mater. Pri tem oltarju bo vsak dan v mesecu majniku sv. maša ob pol 7. uri zjutraj, v četrtek pa zaradi šolske sv. maše ob 7. uri. Če bo dosti udeležbe, bomo po vsaki sv. maši molili litanije Matere božje, vsako nedeljo popoldne ob 3. uri pa šmarnično berilo in pete litanije Matere božje z blagoslovom. Spovedovanje v mesecu majniku dalje vsak dan od 6. ure. Rojaki, pridite radi, napravite Mariji veselje!

Istčasno že vabim vse rojake na **drugo romarsko potovanje v Habsterdieck k naši Materi božji z Brezij**. Že lansko leto je velika udeležba pokazala, da Slovenci tudi v tujini ne pozabijo Marije z Brezij. Letos pa imamo v načrtu, da to slovesnost pri naši Materi božji kar najbolj povzdignemo. Starši in otroci, od blizu in od vseh strani, zlasti pa vsi bolniki, ki ste se v boleznih obljubili, da boste pohiteli k njej, pridite, izkažite se hvaležne za povrnjeno zdravje, prinesite kak mal dar (morda lepo podobo s podpisom: Iz hvaležnosti za zdravje!), pripravite se že sedaj za gotovo udeležbo te lepe Marijine božje poti. Program je sestavljen tako, da bo izpopolnjen ves dan v čast Materi božji. Romanje se bo vršilo na binkoštni ponedeljek, dne 6. junija 1938. Tu objavljamo program le na kratko, natančneje bo naznanjeno pri službi božji po kolonijah in časopisu.

1. Ob 8. uri začetek spovedovanja (izseljenska duhovnika iz Aumetza in Merlebacha).

2. Ob 9. uri sv. maša za mladino z mladinskim petjem.

3. Ob 10. uri slovesna sv. maša s pridigo (ob lepem vremenu zunaj!).

4. Ob 2. uri popoldne pridiga, procesija z Marijino podobo po koloniji. Vmes pete litanije Matere božje.

5. Takoj nato zahvalna pesem in blagoslov.

6. Takoj nato telovadni nastop mladine in pozdravi na prostem.

7. Ob 6. uri zvečer krasna igra »Duše« (drama v treh dejanjih) v dvorani Jager-Alt-Stiring. Med odmorom godba in petje.

Že sedaj mislimo na to, da bomo ves ta teden preživeli pri Mariji v Habsterdiecku in povabimo še svoje znance, prijatelje k tej Marijini slovesnosti. Na svidenje pri brezijski Mariji!

Stanko Grims, izseljenski duhovnik.

Poročili so se: 5. aprila 1938 g. Jurjevič Matija iz Fare pri Kostelu z gđ. Marijo Radi iz Rajhenburga — poročena v Stiringu. Dne 18.

aprila 1938 g. Matoh Štefan iz Jeanne d'Arca z gđ. Thal Marijo iz Merlebacha. Dne 25. aprila 1938 g. Šulc z gđ. Julijano Deželak iz župnije Sv. Jurij v Skalch pri Velenju. Vsem iz srca čestitamo in jim želimo mnogo sreče!

Smrt nam je zopet ugrabila rojaka. Dne 9. aprila je umrl lepo previden oče g. Jesenko Janec, rojen 24. decembra leta 1870. v Dolenji vasi. Pokopan je bil dne 11. aprila v Freyningu. Dobremu očetu, ki je tako rad obiskoval našo cerkvico, želimo večni mir in pokoj, vsem sorodnikom pa izrekamo naše iskreno sožalje!

Prišli so zopet novi delavci! Že dalj časa ni bilo nobenega delavca več sem v merlebaške premogokepe. Sedaj pa je v sredo 27. aprila zopet prišlo 24 krepkih naših fantov in mož na delo k »Sarre et Moselle«. Bog jim daj srečo! Dobrodošli! Enako želimo, da bi bile zadovoljne tudi žene, ki so z otroci prišle ta teden v Merlebach za svojimi možmi. Vsi iskreno pozdravljeni.

Stanko Grims, izseljenski duhovnik.

Aumetz. — Na velikonočni ponedeljek je praznovalo pevsko društvo v Aumetzu svojo desetletnico. To svojo desetletnico so proslavili pevci z obširno prireditvijo in v ta namen povabili k sodelovanju tamburaše, šolsko mladino in plesni orkester. Tako je prireditev dobila značaj skupne manifestacije vseh Slovencev v Aumetzu. Uspeh je bil tudi že vnaprej zagotovljen. In v resnici. Bila je to ena najlepših prireditev zadnjih let in obenem sad vztrajnega dela. Največ skrbi in dela je gotovo imel pevovodja gospod Biščak zlasti z Vodopivčevim spevoigro »Povodni mož«. Zbor je pod njegovim vodstvom zapel celo težje pesmi prav dobro. Zlasti moški zbor je ogrel poslušalce in nič manj ženski zbor, ki ima prav dobre soprane in alte. Videlo se je pa, da našim izseljencem najbolj ugajajo narodne pesmi, posebno tiste, katere vse poznajo. Zaključna slika celotnega zbora in dekleta ter fanti v narodni noši je lepo končal prireditev samo.

Od sodelujočih moram omeniti mladino, ki je pela šaljive pesmi pod vodstvom izseljenskega duhovnika g. Švelca, tamburaše, med katerimi je največ mladine, in plesni orkester. Vsak je po svoje olupsal spored in zadovoljil prav vse.

Vidi se, da imajo prireditelji prav dosti smisla za raznovrstnost programa, saj je prireditev trajala tri ure in ni prav nič utrujala.

Pred začetkom je g. Pišler podal kratko zgodovino pevskega zbora, ki je s svojo vztrajnostjo dosegel že marsikatero uspehe in sodeloval na mnogih prireditvah v dobi prvega desetletja svojega delovanja. Zahvalil se je po žrtvovalnosti pevec in pevk. Prav tako pa se je zahvalil vsem, ki so prišli od daleč in od blizu na prireditev. V velikem številu so prihitali na prireditev iz Avduna, Tikna, Volmeranza in Piena, kar je posebno omembe vredno. Prav vsi pa so odšli s prireditve zadovoljni in navdušeni za našo slovensko in jugoslovansko pesem.

Šlibar Tone,
izseljenski učitelj v Franciji.

Aleksij Ivanov:

Na tujih tleh

Kolikrat sedeli smo zvečer in peli pod domačo lipo pesmi radostne.

Nikdar ni prispela misel nevesela, nikdar žalost grenka v dušo tiste dni.

Ko pa v tuja mesta nas privleda cesta — takrat žalost težka legla v srca je...

Pesmi, zadonite, v širni svet zvenite, morda nam priplava zopet v srca mir.

Merlebach in okolica. — Ta mesec praznuje svoj god naš izseljenski duhovnik g. Stanko Grims. Takole mu je voščila deklica v imenu tukajšnje slovenske mladine:

Kje prijazne ste višave, ki obdajate moj dom? Kje cvetoče ve planjave, vas li kdaj še videl bom? Kje predraga si dolina, kjer preživel sem mladost? Kje višina, kje planina, kjer užival sem mladost? Kje si zlat'ga časa zlati blagi ljubeznivi kraj? Kje so draga moja mati, dragi oče, časni raj? Strma gora vid ovira, siva megla vmes stoji; se zastoj oko ozira, videt dom-zastoj želi. Zgini megla, gora zbeži, perutnice Bog mi daj, me na tuje več ne veži, da zletim proti domu zdaj!

To so vaše vsakdanje misli in želje, dobri naš izseljenski duhovnik. Upam, da sem jih točno uganila. Nič vam ni bilo treba hoditi v tujino kakor očetom našim, saj ste imeli doma vsega dovolj in lepše ste živeli kakor tukaj. Kaj je bilo, kar vam je dalo pogum, da ste premagali zgoraj našete želje in odšli sem med nas v mrzlo tujino? Bila je to ljubezen, velika ljubezen, ki jo imate do nas slovenskih izseljencev in ki jo izkazuje še posebno nam zapuščenim slovenskim otrokom v tujini. Premajhni smo, da bi jo znali ceniti, nezmožni smo, da bi vam jo mogli vsaj delno povrniti. Toda On, ki vse vidi in vse ve, ve tudi za vaše dobrote, ki jih izkazuje svojim rojakom v tujini. Ko boste jutri obhajali svoj god, bomo tudi mi mali prosili Vsemogočnega, naj vam podeli moč in zdravje, prosili bomo, da bi vas še dolgo ne premagalo hrepenenje po domu, da bi tako mogli še mnogo, mnogo let biti naš voditelj in dobri duhovni oče.

Sprejmite, prosim, prečistiti v znak našega spoštovanja in hvaležnosti ta skromni šopek cvetic. Na tujem so zrasle, toda dal jim je rast prav tisti Stvarnik, kakor jim daje v naši domovini. Izročajo pa vam jih srca slovenskih otrok, zato naj vam bodo prav tako drage, kakor da bi zrasle na Gorenjskem, v domačem vrtu, kjer bi jih bila vsadila in zalivala vaša dobra mamica!

Temu lepemu voščilu se pridružujemo tudi mi odrasli izseljenci z vsem srcem. Ne bomo pozabili vaših velikih dobrot. Bog vas živi sredi med nami še dolgo vrsto let zdravega, veselega in zadovoljnega!

V preteklem mesecu moramo zabeležiti kar tri lepe uspele prireditve. Podporno društvo »Edinosti« iz Merlebacha nas je zabavalo z veseligrma »Hlače« in »Vozel«. Prav tako radi smo poslušali godbo na pihala in društveno petje. Pevsko društvo »Triglav« iz Merlebacha pa je uprizorilo ljudsko trodejanjo »Na vasi«. Igro je spisala izseljenka ga. Rožetova iz Tucquegnieuxa. Mogoče je tudi to pripomoglo k tako lepi udeležbi. Kakor vedno, nam je tudi tokrat »Triglav« zapel nekaj lepih slovenskih. Društvo je dolgo časa pogrešalo svojega pravega in nadomestilivega dirigenta g. Rohra. Sedaj je, hvala Bogu, zdrav in pridno pripravljaj zbor za prihodnjo tekmo, kjer bo društvo brez dvoma odneslo prvo nagrado, kakor po navadi. — Kolesarsko društvo »Prosta« pote iz Stiringa se je tudi postavilo. »Mutasti muzikanti« je izvalil pri vseh gledalcih obilo smeha. Pohvalno moramo omeniti vse igralce pri tej igri. Enako ne smemo prezreti kluba mladih slovenskih mandolinistov društva »Edinosti« iz Stiringa, ki je tudi sodeloval in nam krajšal odmore.

Vselej, kadar človek gleda te lepe narodne kulturne prireditve naših vrljih društev, se ne bote nevoljno izprašuje: Zakaj naše jugoslovanske oblasti tudi tem, za narod in državo zaslužnim društvom ne dajo enakega priznanja in denarne podpore, kakor jih dobivajo nekatera društva, ki niti od daleč nimajo takih zaslug ne na narodnem, ne na socialnem področju, kakor pa naša res delavska društva »Edinosti«, »Triglav«, »Zvon«, »Prosta« pot in dvajset drugih. Popravite to krivico in začnite že vendar enkrat smatrati vse Jugoslovane v tujini za enakovredne! Čemu razlika...?

Pariz. — Deževni in mrzli april nam je mineval v znamenju novih porok in v znamenju rasti. 2. aprila sem v že znanem Amifontaine poročil dva »Bogojančara«. Zbralo se nas je pri tem okoli deset pri pozni sveti maši in sveti spovedi. Vedno mi je živo pred očmi krasna fotografija tega dne: skupina naših pod cvetočo črešnjo in naš pastir na širni planjavi z nad

tisoč ovac. To so nepozabne slike iz moje prve pomladi v tujini. Se isti popoldan sem prišel v Aulnois, kjer se nas je kljub vetru in dežju naslednjega dne zbralo do 20 pri sveti maši in spovedi, ne vstevši številne Francoze. Bujno razrasli bršljan ob cerkveni steni nam je dal prijetno ozadje za fotografiranje. Pri križevem potu smo bili brez Francozov, zato smo si upali zapeti. Še zdaj čujem zaupni »O Marija...« harmonikarja Tonija, ki ima največ zaslug, da jih je skupaj spravil. Po večernicah sem jim razlagal francoske svetnike na podlagi slik in podob v cerkvi. Zanimivo je, da je celo peljal na kolodvor z motornim kolesom. Od prijaznega g. župana, ki mi je drage volje dal prenočišče, se niti posloviti nisem utegnil, tako me je zapostilo številno fotografiranje: posamezne skupine, potem pa eden z zajcem, drugi z volom, s konji, ena ob štedilniku in naš harmonikar ter skupina fantov sredi francoske vasi ob »galskem petelinu«, kakor ste jih videli v velikonočni številki »Slovenec«.

Na velikoonočno soboto 16. aprila sem v St. Quentinu poročil dva prekmurska »Goričana«. Zbralo se nas je kar deset. Seveda, kdo pa ne bi rad šel na gostijo! Potem sem se pa začelo »umakniti« s severa Francije in obrnil pogled in pisma na jug oziroma sredino.

Med obojim stoji kot svetli mejnik Velika noč poleg Pariza v Pléssis-Trevisse. To je bil prvi višek, vsaj glode števila; saj nas je bilo nad 60! In so bile zastopane tako rekoč vse prekmurske katoliške župnije, pa še ena evangeličanka je bila z nami in en Stajec. Spovedovanje se je začelo že prejšnji večer. Pomagal mi je častiti g. Orešnik, ki se je naslednji dan pri večernicah z ganljivimi besedami poslovlil od izseljencev. Nedeljsko jutro je bilo sicer nekoliko temno, a popoldne smo že imeli prijetno sonce. Iz vseh strani so prihajali z vlakom, avtobusom in s kolesi. Neko skupino je pa gospodar sam pripeljal celo z avtomobilom.

Ta dan so me »instalirali« za izseljenskega župnika. Bilo je po maši, nekako opoldne, pred cerkvenimi vrati: primerni nagovori in deklaracije pa ogromen šopek krasnega cvetja. Največja pa je bila ljubezen, ki sem jo čital na obrazih. Nato smo imeli skupen obed, ki ga je vsak sam plačal, ker novi »župniki« še nima kapitala, da bi to sam financiral. Kako lepe so bile pete litanije Matere božje, ko nas je s harmonijem spremljala francoska gospodična, ki jo je č. g. Orešnik naprosil in vodil.

Skoraj bi pozabil na dobrega, priletnega tamošnjega francoskega župnika, s katerim bova gotovo velika prijatelja, ker sem obljubil, da mu bom kot velikemu filatelistu pošiljal jugoslovanske znamke.

Pa na blagoslov velikonočnega jagnjeta: s kakimi občutki izseljenci poslušamo: »Bog, ki si po svojem služabniku Mojzesu pri reševanju svojega ljudstva iz Egipta (v tujini!) ukazal zaklati jagnje in si zapovedal oba podboja hišnih vrat maziliti s krvjo istega jagnjeta.« Ti blagoslovi »zaradi Vstajenja Gospoda našega«, kakor si blagoslovil pet hlebov v puščavi (na pot!).

Naslednji dan sem bil že v Bussy in zopet poročil dva rojaka. Ta dan sem imel smolo. Vlak je vozil iz Pariza eno uro pozneje kakor so mi naznanili in tako nisem imel več zveze do zadnje postaje. Ni preostalo nič drugega kakor da se peljem s taksijem 20 km daleč. Naši so me čakali že čisto zdvojeni. Potem so nam pa še oče župan hoteli nagajati, ker ni bilo enega certifikata. Končno smo vse uredili, tako da je bilo prav za vse in sem že popoldne začel s sveto mašo, med katero so bili naši izseljenci pri obhajilu. Ob 3 popoldne smo že začeli zajtrk in obed obenem. Bilo nas je ta dan nad 20 izseljencev skupaj.

Naslednji teden sem začel drugo »trodnjavo«. Na belo soboto sem se odpeljal v Bourges, kjer sta me dve Prekmurki že mesec dni prosili, naj ju pridem spovedat. Kdo bi se mogel ustavljati tako dolgotrajnim prošnjam? Vse težave so bile pozabljene, ko sem pristopil k oltarju Srca Jezusovega v krasni novi cerkvi, ki so ji številni mozaiki v apsidi dajali še poseben čar.

Zvečer sem bil že v dobro znanem Tigy. Tu je bil pa drugi višek naše velikoonočne dobe.

Bilo nas je nad 80! Ta dan, na belo nedeljo, smo obnovili krstno obljubo. Izseljenci bolj pazno ponavljamo s prisrčnim veseljem »zvezo z nebeskim Očetom«. In večkrat »verujem« je za nas še tolažilnejša zavest. Kot blagovlasen odmev in odsev tega dne je bil sestanek v Engenville 26. aprila, kjer se nas je rano zjutraj zbralo točno 12 pri sveti maši in pri skupnem sv. obhajilu. Ves prejšnji dan sva se z gospodom župnikom vozila okoli naselbin in vabila katoliške »Youngs«, kakor so nas Francozi krstili, menda naslonjeni na esperanto. Pa je bilo tudi več hrvaških fantov zraven.

Z velikimi nadami stopamo v Marijin majnik.

Ivan Camplin,
izseljenski duhovnik.

Cité Jeanne d'Arc. — Sivi oblaki gledajo iz nebesnega svoda na pomladno zemljo. Na vrtu sedi ptičica na drevesu in poje v velikoonočno jutro, kakor da bi tudi ona vedela za ta veliki dan — dan Vstajenja našega križanega Odrešenika. Tudi nas je prebudilo to pitje žgolenje. Vstali smo in se pripravili na pot. Pa kam na pot? Nikamor drugam, kot v Merlebach k slovenskemu Vstajenju — k procesiji, katero naš izseljenski duhovnik č. g. Grims vsako leto tako lepo uredi.

Pripeljemo se v Merlebach in izstopimo. Pred cerkvijo stojijo redarji in urejajo procesijo. Tudi nam je redar takoj pripravil mesto. V zvoniku že pritrkavajo, iz cerkve se zaslišijo zvonč-

ki, belo oblečene deklice nosijo »Vstajenje Gospodovo«. Takoj za njimi merlebaški cerkveni zbor in č. gospod z Najsvetejšim. Tako se je razvila procesija. Zadonela je Aleluja. Trije pevske zbori so peli: merlebaški, g. Jankovič s svojimi šolskimi otroci in pevsko društvo Zvon iz Jeanne d'Arca. Procesije se je udeležilo tudi več drugih jugoslovanskih društev z zastavami. Po procesiji je sledila služba božja s pridigo. Marsikatero oko se je orosilo, ko smo slišali s prižnice besedo našega g. Grimsa.

Po obredih si podamo pred cerkvijo s prijatelji roko in si voščimo vesele velikoonočne praznike. Obenem si želimo na svidenje naslednje leto zopet v tej cerkvi.

Rudar B. iz Jeanne d'Arca.

Jeanne d'Arc. — V nedeljo 1. maja sta obhajala v naši koloniji g. Jakob in gospa Antonija Kolar svojo 70. letnico. Doma sta iz Vuzenice v Sloveniji. Stari slovenski korenini sta kljub visoki starosti še oba čvrsta. Bog naj jima ohrani to zdravje še mnogo let in naj živita mirno v večeru svojega življenja.

Rudar iz Jeanne d'Arca.

Tem čestitkam se z velikim veseljem pridružuje tudi podpisani in prosi Vsemogočnega, da jima da milost, da bi še dolgo — kot do sedaj — še naprej služila zvestu Onemu, ki ima življenje in smrti v svoji oblasti!

Stanko Grims, izseljenski duhovnik.

Belgija

Limburg. — Zadnje čase se je zopet priselilo nekaj jugoslovanskih delavcev v naš revir. Nekateri so že pred leti delali bodisi v Holandiji bodisi tukaj. Naenkrat se je pa priseljevanje ustavilo. Znak krize. V nekaterih rudnikih so že pričeli praznovati. Niso pa našli ti novodošli tega, kar so pričakovali. Težko delo, slab zaslužek. Ni čuda, da so nekateri pobrali šila in kopita in se vrnili po nekaj tednih v domovino.

Naš Limburg bo ostal kmalu brez samcev. Nobeno leto ni bilo toliko porok, kakor lansko jesen in letošnja pomlad. Eni so si izbrali neveste tukaj, drugi so jih »naročili« iz Jugoslavije. Vsem želimo, da bi bili v tem stanu srečni.

Veliko noč smo praznovali precej po našem domačem običaju. Vstajenja sicer nismo imeli, pač pa so donele pri slovenskih službah božjih naše lepe velikoonočne pesmi. Zlasti se je proslavil Eidsen in Waterschei. Marsikateremu se je oko zasolilo, ko je slišal domačo alelujo. Krepko je pel eidsdenski »Zvon« — sami lepi moški glasovi; dobro se je postavil mešani zbor v Waterschei. In dobro nam je teknil velikoonočni žegen. Po stari slovenski navadi smo prinesli k žegnju, vse bolj kakor prejšnja leta.

Eidsden. Naša društva pod spretnim vodstvom predsednikov ne delujejo samo socialno, ampak tudi kulturno. Zadnje čase je priredilo pevsko društvo »Zvon« znano komedijo »Scapinove zvijačec«. Od vseh strani so prihleti Slovenci k prireditvi. Se je pa tu tudi izplačalo. Saj so igralci izbornore rešili svojo nalogo. Režiser g. Stoviček je tudi lahko ponosen na dobre igral-

ce. In prvič je nastopil mladinski tamburaški zbor. Svoj krst je srečno preстал, in lahko rečemo, dobro preстал.

Jugoslovansko podporno društvo nas je pa presenetilo z igro »Stari grehi«. Veliko truda je imel režiser g. Duh, a trud ni bil zastoj. Igra je bila dovršeno podana.

Na cvetno nedeljo nas je pa razveselila naša mladina. Otroci so nam podali pod vodstvom g. učitelja Stovička dve mladinski igri: »Sestrin varuh« in »Povodni mož«. Ne bi skoraj pričakoval, da zmorejo otroci, ki žive stalno v tujerodni družbi, kaj takega. Posebno nas je presenetil obisk našega jugoslovanskega poslanika v Bruslju. Da je bil navzoč izseljenski poslanik g. Spahić, ni treba še posebej omenjati, saj prihiti ob vsaki priložnosti rad med nas. In še g. dr. Kotnik, ki je prišel med naše rojake v Valoniji, nas je obiskal in nam prinesel pozdrave iz domovine.

Waterschei. — Naše pevsko društvo »Slavček«, ki je bilo za nekaj časa zaradi pomanjkanja pevske moči nekoliko ustavilo svoje delovanje, se je začelo zopet gibati. Dobili smo pevovodje iz Eidsdena in ponovno smo pričeli z rednimi vajami. Upamo, da bo naš pevske zbor na isti višini, kakor je bil prej.

Še to moramo sporočiti, da v veličastni novi cerkvi v Waterschei pri slovenski službi božji done naše pesmi. Kako vse bolj domače so sedaj naše nedelje. Saj je skoraj tako, kakor pri nas doma. Ne bodo se samo naši sosede holandski Slovenci postavljali, da kaj skupaj spravijo. Mi smo tudi tukaj. Pa brez zamere, sosede!

Južna Amerika

Buenos Aires. — Iz Buenos Airesa nam poročajo, da je v Santa Maria Cordoba v tamkajšnjem zdravilišču za bolne na pljučih dne 9. aprila umrl slovenski rojak Mirko Rudež, doma iz Rihemberka na Vipavskem. Svojo domovino je zapustil pred 10 leti leta 1928, poln upanja v boljšo bodočnost. Naselil se je v Argentini. Dobil je delo v nekem skladišču za vino, kjer je bil neprestano na mokrem in si je tako nalezl — jetiko. Šele pred dvema letoma in pol se je poročil, a je že takrat čutil, da ga počasi mori morika — jetika. Kmalu sploh ni mogel več delati in je na njegovo ženo legla skrb, da zasluži kruh za moža in za hčerko, ki se je rodila. Prosvetno društvo, ki ga je on ustanovil, mu je v času bolezni šlo rado na roke. Tudi drugi rojaki so mu pomagali. Komaj let starega, a na smrti bolnega, so zdravniki poslali na Cor-

dobske hribe, odkoder se ni več vrnil. Lepo je umrl, previden s sv. zakramenti, a misli so mu letele v domovino, ko je odhajal v večnost. Njegovi rojaki so poskrbeli, da je bil dostojno pokopan in ne sežgan, kakor je tukaj navada pri umrlih, ki nikogar nimajo, da bi za njimi plačal pogrebne stroške. Pokojni je bil veren in zaveden Slovenec. Povsod prvi. Naj Tvoje truplo počiva v Cordobskih hribih! Domovina bo nate mislila in za Tvojo dušo, ki je pri Bogu, prosila. Njegovi ženi, materi in sorodnikom izrekamo naše globoko sožalje.

**Pristopajte k »Rafaelovi družbi«
in razširjajte njeno glasilo!**

Jože Rozman:

Konvencija o odškodnini delavcem za nezgode pri delu med našo državo in republiko Argentino

Naša država in republika Argentina sta že v oktobru 1928 v Buenos Airesu sklenili konvencijo o vzajemni odškodnini delavcem za nezgode pri delu. Konvencija pa je stopila v veljavo šele leta 1935. Naša država je to konvencijo sprejela in ratificirala takoj naslednje leto v mesecu februarju, medtem ko je republika Argentina to storila šele leta 1935. Ker slične konvencije dobe svojo pravno veljavnost šele tedaj, kadar obe državi pogodbenici to ratificirata po svojih parlamentih, je stopila v veljavo šele, ko jo je tudi Argentina ratificirala.

Konvencija ugotavlja, da imajo delavci izseljenci jugoslovanski državljani, kateri živijo na teritoriju republike Argentine, kakor tudi nji-

hovi svoji v primeru nezgode, katere se jim primerijo pri delu, pravico do povračila škode, katera je vsled nezgode nastala. To pravico obdrže delavci tudi v tem primeru, ako bi po nezgodi odšli iz Argentine v Jugoslavijo ali pa se naselili v kaki drugi državi. Pravico do odškodnine za nezgodo pa obdrže tudi nasledniki dotičnega, kateremu se je nezgoda primerila, brez ozira na to, v kateri državi prebivajo. Oblastva obeh držav so dolžna v pogledu izvrševanja zakonov, kateri se nanašajo na nezgode pri delu, si medsebojno pomagati, posebno kar se tiče obvestil ponesrečenčevih naslednikov.

Ta konvencija je važna za izseljence naše državljanke, naseljene v Argentini. Pri vsaki ne-

zgodi naj ponesrečenec (pri smrtnih nezgodah pa svoji) prijavi to čimprej pristojnim zavarovalnim argentinskim ustanovam, ki bodo uvedle postopek za izplačilo odškodnine.

V primeru, da svoji ponesrečenega izseljenca žive v Jugoslaviji, naj to pravico uveljavljajo pri argentinskem konzulatu v Zagrebu, Gunduličeva ulica 7. Naši izseljenci v Argentini pa dobe točna navodila in pojasnila o izvajanju te konvencije na naših izseljenskih konzulatih in izseljenskih komisarijih v Argentini.

Ameriški senat je na podlagi uradnih podatkov ugotovil, da je v Ameriki 12 milijonov brezposelnih delavcev. 17 milijonov je navezanih na podpore iz javnih sredstev. Za omiljenje brezposelnosti pripravlja senat nove davke, iz katerih bi se dobila sredstva za velikopotezna javna dela. Roosevelt predlaga, da bi se naj najelo 4,5 milijarde dolarjev kredita, da bi se začela javna dela.

Največja in čisto naša domača zavarovalnica je

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Poleg vseh vrst elementarnega zavarovanja vodi predvsem **življenjska zavarovanja** v najrazličnejših kombinacijah, kakor: za slučaj smrti, smrti in doživetja, za doto, za starostno preskrbo i. t. d.

V posebnem „KARITAS“ oddelku goji pod izredno ugodnimi pogoji ljudska življenjska zavarovanja, za slučaj smrti, za starostno preskrbo in za doto.

Preden sklenete življenjsko zavarovanje, se obrnite po pojasnila in ponudbe na

Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani, Miklošičeva c. 19 (v lastni palači).
Podružnice v Splitu, Sarajevu, Beogradu, Zagrebu in Celju; zastopstva v vseh krajih Jugoslavije.

ZADRUŽNA TISKARNA

REG. ZADRUGA Z O. Z.

V LJUBLJANI

TYRŠEVA (DUNAJSKA) C. 17

Izvršuje lepo in po nizki ceni: reklamne letake, lepake, vabila za prosvetne gledališke odre in koncerte; vizitke, kuverte, tiskovine za urade, hranilnice, posojilnice, trgovine ter vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela

TELEFON 30-67

Vse novice

iz domačih krajev izveste najprej in najbolj zanesljivo iz splošno razširjenega tednika

DOMOLJUBA

Izhaja vsako sredo in velja za vse kraje inozemstva polletno 30 Din

Naroča se v upravi **DOMOLJUBA** v Ljubljani

Prijatelj izseljencev je

GLASNIK

presv. Srca Jezusovega

ki obiskuje vsak mesec v velikem številu naše izseljence širom po svetu. — Kjer ga še ne poznate, ga takoj naročite. Ne bo Vam žal! Stane doma 16 Din, za inozemstvo protivrednost 25 Din (v tuji valuti)

Vsak naročnik dobi brezplačno v dar koledar, lepe silke in mesečno prilogo Bengalski Misiionar

Pišite takoj na naslov: Uprava „GLASNIKA“, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9 (Jugoslavija, Slovenija)